

**STANDARDY OPIEKI
SPRAWOWANEJ NAD DZIEĆMI W WIEKU DO LAT 3**

**W PUNKCIE OPIEKI SPRAWOWANEJ
PRZEZ DZIENNYCH OPIEKUNÓW
ZATRUDNIONYCH PRZEZ URZĄD MIASTA I GMINY MACIEJOWICE
UL. PIRAMOWICZA 3, 08-480 MACIEJOWICE**

SPIS TREŚCI

INFORMACJE OGÓLNE.....	5
STRUKTURA I ZASOBY.....	5
PODSTAWA PRAWNA.....	7
SŁOWNIK POJĘĆ.....	7
PLAN OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZO-EDUKACYJNY.....	8
I. PLAN OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZO-EDUKACYJNY Z UWZGLĘDNIENIEM PRAW ZAWARTYCH W KONWENCJI O PRAWACH DZIECKA (Standard 1).....	8
1. Cele opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjne.....	8
2. Metody pracy z dziećmi.....	8
3. Harmonogram dnia obejmujący stałe i zmienne elementy dnia.....	10
4. Planowane aktywności.....	10
5. Specyfika punktu opieki, dostępna przestrzeń, lokalizacja, zasoby.....	11
II. ORGANIZACJA WARUNKÓW POBYTU (Standard 2).....	12
1. Warunki do swobodnego poruszania się.....	12
2. Warunki do odpoczynku dzieci.....	12
3. Warunki do intymności podczas czynności higienicznych dzieci.....	13
4. Warunki do rozwijania samodzielności dzieci w czasie posiłków.....	13
5. Warunki do artystycznej ekspresji dzieci	14
6. Warunki do kontaktu dzieci z naturą.....	14
7. Warunki do aktywności edukacyjnych dzieci umożliwiających im poznawanie świata.....	15
III. WSPIERANIE U DZIECI POCZUCIA PRZYNALEŻNOŚCI I UWAŻNOŚCI NA INNE OSOBY (Standard 6).....	15
1. Rozwijanie przynależności do grupy.....	15
2. Aktywności wspierające rozwój autonomii dziecka.....	15
3. Zadania personelu wspierające współpracę i komunikację dzieci w grupie.....	16
4. Celebrowanie świąt i innych ważnych wydarzeń.....	16
IV. ZAPEWNIENIE DZIECIOM WARUNKÓW DO POZNAWANIA I DOŚWIADCZANIA OTACZAJĄCEGO ŚWIATA (Standard 7).....	16
1. Poznanie i doświadczanie otaczającego świata przez dzieci.....	16
2. Aktywności wspierające myślenie przyczynowo-skutkowe.....	17
3. Aktywności kształtujące umiejętności obserwacji i doświadczania otaczającego świata.....	17
4. Aktywności wspierające używanie określeń dla cech przedmiotów....	17
5. Aktywności wspierające używanie określeń przestrzennych.....	17
V. TWORZENIE DZIECIOM ŚRODOWISKA SPRZYJAJĄCEGO MÓWIENIU, SŁUCHANIU I POROZUMIEWANIU SIĘ (Standard 8)...	17
1. Wskazówki metodyczne dla personelu wspierające u dzieci rozwój gotowości i umiejętności porozumiewania się.....	17
2. Aktywności obejmujące rozmowy z dziećmi.....	18
3. Aktywności obejmujące komunikowanie się dzieci ze sobą oraz personalem.....	18
4. Aktywności obejmujące aktywny udział dzieci we wspólnym czytaniu, słuchaniu, tekstów, utworów, książek.....	18

VI.	KSZTAŁTOWANIE OTOCZENIA UMOŻLIWIAJĄCEGO ROZWÓJ SPRAWNOŚCI FIZYCZNEJ DZIECI ORAZ ANGAŻOWANIE ZMYŚŁÓW (Standard 9).....	19
	1. Wskazówki metodyczne dla personelu wspierające rozwój fizyczny dzieci.....	19
	2. Aktywności wspierające rozwój sprawności fizycznej dzieci i angażowanie zmysłów.....	19
VII.	ZAPEWNIENIE DZIECIOM WARUNKÓW DO TWÓRCZEJ EKSPRESJI I KONTAKTU Z RÓŻNYMI WUTWORAMI KULTURY I SZTUKI (Standard 10).....	20
	1. Wskazówki metodyczne dla personelu oraz niezbędne warunki umożliwiające dzieciom działania twórcze oraz dostęp do wytworów kultury.....	20
	2. Działania personelu zachęcające dzieci do wyrażania twórczej ekspresji w różnych formach.....	21
	3. Działania personelu zachęcające dzieci do wyrażania twórczej ekspresji przez umożliwienie dzieciom wykorzystywania różnorodnych materiałów.....	21
	4. Działania personelu zachęcające dzieci do poznawania różnych wytworów kultury.....	21
VIII.	PRACA NA PODSTAWIE PLANU OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZO-EDUKACYJNEGO (Standard 11).....	21
	PROCEDURY.....	22
IX.	PROCEDURA PRZEBYWANIA OSÓB DOROSŁYCH INNYCH NIŻ PERSONEL I RODZICE NA TERENIE PUNKTU OPIEKI (Standard 2.1)	22
X.	PROCEDURA PRZYJMOWANIA I ODBIERANIA DZIECI Z PUNKTU OPIEKI (Standard 2.2).....	22
XI.	PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU WYSTAPIENIA CHOROBY U DZIECI (Standard 2.3).....	23
XII.	RAMOWY PROGRAM ADAPTACJI DZIECI UWZGLĘDNIAJĄCY AKTYWNY UDZIAŁ RODZICÓW (Standard 2.4).....	24
XIII.	PRAWA I OBOWIĄZKI RODZICÓW ORAZ INSTYTUCJI OPIEKI (Standard 3.1).....	26
XIV.	ZBIERANIE PRZEZ OPIEKUNKI INFORMACJI DOTYCZĄCYCH ISTOTNYCH POTRZEB, PREFERENCJI, NAWYKÓW I UMIEJĘTNOŚCI DZIECI (Standard 3.2).....	27
XV.	ZASADY BIEŻĄCEJ KOMUNIKACJI Z RODZICAMI (Standard 3.3)...	27
XVI.	SYSTEM ZGŁASZANIA I ROZPATRYWANIA UWAG, WNIOSKÓW I SKARG RODZICÓW (Standard 3.4).....	28
XVII.	LISTA DZIAŁAŃ OPIEKUNEK WSPIERAJĄCYCH AUTONOMIĘ DZIECKA PODCZAS CZYNNOŚCI HIGIENICZNYCH (Standard 4.2)..	28
XVIII.	Samooocena działań wspierających autonomię dziecka podczas czynności higienicznych (Standard 4.2).....	30
XIX.	LISTA DZIAŁAŃ PERSONELU WSPIERAJĄCYCH SAMODZIELNOŚĆ DZIECKA PODCZAS POSIŁKU (Standard 4.4)....	30
XX.	Samooocena działań wspierających autonomię dziecka podczas posiłków (Standard 4.5).....	31
XXI.	LISTA DZIAŁAŃ WSPIERAJĄCYCH BUDOWANIE BEZPIECZNYCH, OPARTYCH NA SZACUNKU RELACJI Z DZIEĆMI (Standard 5.1).....	32

XXII.	Samooocena zadań dotyczących interakcji z dziećmi (Standard 5.2).....	33
XXIII.	PODSTAWOWE ZASADY ORGANIZACJI PRACY PERSONELU (Standard 12.1)	33
XXIV.	PROCEDURA WDRAŻANIA NOWYCH PRACOWNIKÓW (Standard 12.2).....	34
XXV.	SPOSÓB NADZORU REALIZACJI PLANU OWE (Standard 12.3)	35
XXVI.	SYSTEM ORGANIZACJI I REALIZACJI SZKOLEŃ WEWNĘTRZNYCH I ZEWNĘTRZNYCH (Standard 12.4).....	35
XXVII.	SYSTEM WEWNĘTRZNEJ KOMUNIKACJI (Standard 12.5).....	36
XXVIII.	DBAŁOŚĆ PERSONELU O BEZPIECZEŃSTWO I ZDROWIE DZIECI (Standard 13).....	37
XXIX.	PROCEDURA ZAPOBIEGANIA WYPADKOM PODCZAS POBYTU DZIECI W PUNKCIE OPIEKI (Standard 13.3).....	39
XXX.	PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA NIESZCZĘŚLIWEGO WYPADKU (Standard 13.3).....	41
XXXI.	WSPÓŁPRACA OPIEKUNEK I RODZICÓW OPARTA NA WZAJEMNYM SZCUNKU I OTWARTOŚCI W CELU KSZTAŁTOWANIA SPÓJNEGO ŚRODOWISKA ROZWOJU DZIECI (Standard 16).....	42
XXXII.	WARUNKI UMOŻLIWIAJACE RODZICOM WŁĄCZANIE SIĘ W ŻYCIE PUNKTU OPIEKI (standard 17).....	43
XXXIII.	WARUNKI DO PODNOSZENIA KOMPETENCJI RODZICIELSKICH W WYCHOWANIU DZIECI (Standard 18).....	44
XXXIV.	WZORY DOKUMENTÓW.....	45
	1. Dokument nr 1 – wzór ankiety informacyjnej o dziecku.....	46
	2. Dokument nr 2 – wzór arkusza samooceny działań wspierających autonomię dziecka podczas czynności higienicznych.....	49
	3. Dokument nr 3 – wzór arkusza samooceny działań wspierających autonomię dziecka podczas posiłków.....	51
	4. Dokument nr 4 – wzór arkusza samooceny zadań dotyczących interakcji z dziećmi.....	53
	5. Dokument nr 5 – wzór arkusza obserwacji cech rozwojowych dziecka 1-rocznego.....	55
	6. Dokument nr 6 – wzór arkusza obserwacji cech rozwojowych dziecka 2-letniego.....	63
	7. Dokument nr 7 – wzór arkusza obserwacji cech rozwojowych dziecka 3-letniego.....	71
	8. Dokument nr 8 – wzór arkusza indywidualnego programu pobytu.....	83
	9. Dokument nr 9 – wzór protokołu powypadkowego.....	85
	10. Dokument nr 10 – wzór ankiety satysfakcji rodziców.....	88

INFORMACJE OGÓLNE

Forma opieki:	Dzienny opiekun - Barbara Kosicka Dzienny opiekun - Ewelina Sabała
Organ zatrudniający:	Urząd Miasta i Gminy Maciejowice
Lokalizacja:	ul. Piramowicza 3, 08-480 Maciejowice

STRUKTURA I ZASOBY

- 1) **Grupy wiekowe:** 2 grupy wiekowe od ukończenia 1 roku życia do 3 lat. Jeden dzienny opiekun sprawuje opiekę nad maksymalnie pięciorgiem dzieci, a za zgodą wszystkich rodziców – maksymalnie nad ośmiorgiem dzieci.
W roku szkolnym 2026/2027 pod opieką każdego opiekuna przebywa pięcioro dzieci w wieku od 13 miesięcy – 2,5 roku, tj. łącznie z opieki dwóch dziennych opiekunów korzysta 10 dzieci. Grupy są mieszane wiekowo i zróżnicowane pod względem poziomu rozwoju.
- 2) **Zasoby lokalowe:** Punkt opieki sprawowanej przez dziennych opiekunów funkcjonuje od 1 stycznia 2025 r. został utworzony i dofinansowany w ramach Resortowego programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi do lat 3. Aktywny Maluch – Pierwszy dzienny opiekun w gminie 2024
Punkt opieki sprawowanej przez dziennych opiekunów zlokalizowany jest na parterze budynku Publicznego Przedszkola w Maciejowicach przy ul. Piramowicza 3. Punkt opieki składa się z dwóch sal, szatni, toalety w pełni dostosowanych do potrzeb małych dzieci oraz z dwóch pomieszczeń socjalnych. Wejście wyposażone jest w domofon. Przy wejściu jest zadaszenie, gdzie można pozostawić wózki dla dzieci.
- 3) **Lokalizacja:** Punkt opieki znajduje się w budynku przedszkola oraz w bliskiej odległości od szkoły podstawowej, co zapewnia wygodę dla rodziców.
- 4) **Parking:** Przed budynkiem dostępny jest parking umożliwiający wygodny i bezpieczny postój.
- 5) **Wyżywienie:** Dzieci mają zapewnione 3 posiłki dziennie: śniadanie, obiad (zupa i drugie danie), podwieczorek. Posiłki są przygotowywane we współpracy z przedszkolem.
- 6) **Przestrzeń zewnętrzne:** Z tyłu budynku znajduje się duży plac zabaw otoczony zielenią współdzielony z przedszkolem. Plac zabaw posiada bezpieczną nawierzchnię oraz atrakcyjny sprzęt do zabaw ruchowych przeznaczony dla najmłodszych dzieci.
- 7) **Tereny rekreacyjne:** W pobliżu punktu opieki znajduje się Miejsko-Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji z boiskami treningowymi zarówno ze sztuczną jak i naturalną nawierzchnią. W sąsiedztwie znajduje się ogólnodostępny plac zabaw ze ścieżką przyrodniczą oraz kompleks boisk „ORLIK”
- 8) **Specjalne wyposażenie:** punkt opieki wyposażony jest w pomoce służące wspieraniu integracji sensorycznej oraz rozwoju motoryki u dzieci. Znajdują się między innymi: ścieżka sensoryczna, piłki, dyski o różnej fakturze, zabawki manipulacyjne, chusta animacyjna. Zabawki służące wspieraniu motoryki dużej i małej to między innymi: stolik z koralikami labiryntowymi, piramidki, puzzle, układanki, przewlekanki, podłoga

interaktywna – FunFloor Mobilny. Punkt opieki posiada również pomoce edukacyjne służące wspieraniu mowy u dzieci takie jak: karty obrazkowe, historyjki obrazkowe, bajki, książeczki „pierwsze słowa”, książeczki dźwiękowe, pacynki-zwierzęta. Obiekt posiada również klimatyzację, która pozwala utrzymać optymalne warunki oraz temperaturę, co sprzyja dobremu samopoczuciu maluszków.

PODSTAWA PRAWNA

- Ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 798)
- Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 13 grudnia 2024 r. w sprawie standardów opieki sprawowanej nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2024 r. poz. 1882)
- Konwencja o prawach dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w 1989 roku,
- Wewnętrzne regulaminy i procedury.

SŁOWNIK POJĘĆ:

1. **Punkt opieki** – miejsce sprawowania opieki przez dziennych opiekunów zatrudnionych przez Urząd Miasta i Gminy Maciejowice
2. **Opiekunka** – dzienny opiekun zatrudniony przez Urząd Miasta i Gminy Maciejowice
3. **Osoba nadzorująca** – Burmistrz Maciejowic
4. **Dziecko** – dziecko objęte opieką w punkcie opieki
5. **Rodzic** – rodzic dziecka objętego opieką w punkcie opieki, a także jego opiekun prawny lub inna osoba, której sąd powierzył sprawowanie opieki nad dzieckiem
6. **Plan OWE** – plan opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjny
7. **Rozporządzenie** – Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 13 grudnia 2024 r. w sprawie standardów opieki sprawowanej nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2024 r. poz. 1882)

PLAN OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZO-EDUKACYJNY

I. PLAN OPIEKUŃCZO - WYCHOWAWCZO - EDUKACYJNY Z UWZGLĘDNIENIEM PRAW ZAWARTYCH W KONWENCJI O PRAWACH DZIECKA (Standard 1)

1. Cele opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjne

Cele ogólne pracy z dziećmi:

- 1) Zapewnienie dzieciom warunków pobytu i opieki w taki sposób, aby zostały zaspokojone podstawowe potrzeby dziecka – fizjologiczne, emocjonalne, społeczne.
- 2) Wspieranie samodzielności dzieci.
- 3) Rozwijanie ciekawości, komunikacji, koordynacji ruchowej, sprawności fizycznej i umiejętności społecznych.
- 4) Stymulowanie rozwoju poznawczego i twórczego.
- 5) Organizowanie pracy z dziećmi z pełnym respektowaniem praw zawartych w Konwencji o prawach dziecka.

Cele szczegółowe pracy z dziećmi:

- 1) zapewnienie dzieciom opieki i warunków bytowych zbliżonych do warunków domowych,
- 2) zagwarantowanie poczucia miłości, bezpieczeństwa i pozytywnych relacji w grupie,
- 3) kształtowanie umiejętności samoobsługowych i nawyków higienicznych,
- 4) wspomaganie w rozwoju psychicznym, fizycznym i społecznym,
- 5) uwzględnianie indywidualnego rozwoju każdego dziecka, wzmacnianie jego poczucia wartości,
- 6) rozbudzanie umiejętności odkrywania przyrody oraz poznawania zjawisk w otoczeniu dzieci,
- 7) rozwijanie mowy poprzez poszerzanie zasobu słów, komunikację interpersonalną,
- 8) kształtowanie umiejętności technicznych (budowanie z klocków, zabawy konstrukcyjne),
- 9) wspomaganie rozwoju intelektualnego poprzez zabawy edukacyjne, czytelnictwo, oglądanie bajek edukacyjnych, opowiadanie ilustracji,
- 10) rozwijanie koordynacji wzrokowo-ruchowej,
- 11) rozwijanie motoryki małej i dużej (ćwiczenia ręki, ćwiczenia fizyczne),
- 12) rozbudzanie aktywności plastycznej, muzycznej i ruchowej,
- 13) stwarzanie warunków do rozwoju wyobraźni, fantazji, kreatywności i ekspresji.

2. Metody pracy z dziećmi:

Wszystkie działania podejmowane przez opiekunki mają na celu wszechstronny rozwój dziecka. Metody pracy z dziećmi stosowane przez opiekunki opierają się głównie na zabawie i aktywnym działaniu.

Metoda zabaw dydaktycznych to podstawowa forma aktywności, pozwala ćwiczyć spostrzegawczość, umiejętność myślenia, poznawania nowych słów i pojęć.

Metoda zabaw manipulacyjno-konstrukcyjnych angażuje zmysł wzroku, słuchu, dotyku oraz ćwiczy ruchy rąk.

Metoda zajęć ruchowych wykorzystuje ruch jako narzędzie wspomaganie rozwoju psychomotorycznego. Zabawy ruchowe wyrabiają u dzieci umiejętność prawidłowego chodzenia, biegania, chwytania, poprawiają koordynację.

Metoda zabaw plastycznych rozwija wyobraźnię, kreatywność oraz umiejętności manualne.

Metody słowne: opowiadanie historii, rozmowy, angażowanie dzieci w opowiadania, słuchanie piosenek, powtarzanie, rymowanki.

Metoda naśladowcze: dzieci uczą się poprzez obserwację i powtarzanie.

Metoda badawcze: poznawanie świata przez doświadczenie (dotyk, dźwięk, zapach).

Metoda przemienności zabaw: łagodzi zmęczenie dzięki naprzemiennemu organizowaniu zajęć spokojnych i ożywionych.

Zabawy muzyczne: rozwijają poczucie rytmu i koordynację ruchową (np. poprzez taniec i śpiew).

Zabawy sensoryczne: wykorzystują jak największą ilość zmysłów.

Bajkoterapia: metoda terapeutyczna wykorzystująca bajki i opowiadania do wspierania rozwoju emocjonalnego, radzenia sobie z trudnościami i rozwiązywania problemów u dzieci.

Innowacja: Podłoga interaktywna - FunFloor Mobilny.

3. Harmonogram dnia obejmujący stałe i zmienne elementy dnia

RAMOWY HARMONOGRAM DNIA

Godzina (orientacyjna)	Czynności
7:30-8:30	przyjmowanie dzieci, zabawy indywidualne
8:30-8:45	przygotowanie do śniadania (mycie rąk - przed każdym posiłkiem)
8:45-9:15	śniadanie
9:15-9:30	Czynności higieniczne*
9:30-10:00	zabawa indywidualna
10:00-10:15	II śniadanie
10:15-10:45	zajęcia dydaktyczno-wychowawcze
10:45-11:20	zabawy na powietrzu (w przypadku złych warunków pogodowych zabawy w grupach w sali)
11:20-11:30	przygotowanie do obiadu
11:30-12:00	obiad
12:00-12:10	przygotowanie do snu
12:10-14:00	odpoczynek, leżakowanie
14:00-14:15	czynności higieniczne*
14:15-14:30	podwieczorek
14:30-16:30	zajęcia dowolne z dziećmi (w tym pobyt na powietrzu jeśli pogoda jest sprzyjająca)

Dzieci potrzebują przewidywalności i rutyny, by czuć się bezpiecznie. W punkcie opieki ustalony został **ramowy harmonogram dnia** zawierający stałe i zmienne elementy dnia.

Stale elementy powtarzają się codziennie mniej więcej o tej samej porze i odpowiadają potrzebom wszystkich dzieci. Stałe i przewidywalne elementy codziennego rytmu dnia stwarzają dzieciom poczucie bezpieczeństwa opartego na rutynie i rytuałach np. mycie rąk przed każdym posiłkiem.

Zmienne elementy to głównie swobodne zabawy dzieci oraz aktywności inicjowane przez opiekunki dostosowywane do aktualnych potrzeb i zainteresowań dzieci.

Harmonogram dnia jest dostępny dla rodziców.

***Czynności higieniczne** – zmiana pieluszek, mycie i odświeżanie dziecka odbywa się zgodnie z potrzebami dziecka, wtedy kiedy ono tego potrzebuje. Nie jest częścią zaplanowanego harmonogramu dla całej grupy. Opiekunki przypominają starszym dzieciom o możliwości skorzystania z nocnika. Przewijanie odbywa się z zachowaniem intymności, bez pośpiechu i z delikatnością.

4. Planowane aktywności:

Aktywności podejmowane przez opiekunki z dziećmi opierają się na powtarzalnych, codziennych sytuacjach oraz różnorodnych zabawach, które wspierają wszechstronny rozwój:

- codzienne zabawy swobodne w sali z możliwością wyboru miejsca, materiałów i rodzaju aktywności,
- zabawy manipulacyjne i konstrukcyjne rozwijające koordynację wzrokowo-ruchową (np. klocki, układanki, sortery),
- zabawy sensoryczne, plastyczne, twórcze z wykorzystaniem różnorodnych materiałów i faktur (masa solna, ciastolina, farby, papier, naturalne materiały),

- zabawy muzyczne i rytmiczne — śpiewanie, słuchanie piosenek, gra na prostych instrumentach, zabawy przy muzyce,
- zabawy ruchowe i ogólnorozwojowe, zarówno w sali, jak i na świeżym powietrzu, wspierające sprawność i koordynację ruchową,
- zabawy tematyczne i odgrywanie ról — naśladowanie sytuacji z życia codziennego, rozwijanie wyobraźni i umiejętności społecznych,
- proste zabawy badawcze i przyrodnicze — obserwowanie przyrody, zabawy z wodą, piaskiem, światłem i cieniem,
- zabawy integracyjne, wspólne kręgi, powitania i pożegnania budujące poczucie wspólnoty i relacji w grupie,
- zabawy rozwijające mowę i komunikację — słuchanie bajek, wierszyków, opowiadanie, zabawy paluszkowe, zagadki, rymowanki,
- zajęcia wspierające samodzielność — ćwiczenia samoobsługowe w trakcie codziennych czynności: posiłki, ubieranie się, toaleta,
- codzienne spacerowanie i pobyt na świeżym powietrzu, niezależnie od pory roku, w miarę możliwości pogodowych,
- zabawy wyciszające i relaksacyjne — masażyki, kołysanki, kącik wyciszenia, spokojne czytanie książeczek,
- okazjonalne aktywności związane z kalendarzem świąt i wydarzeń (np. Dzień Śniegu, Dzień zwierząt, Dzień dziecka).

Aktywności są dostosowywane do wieku, możliwości i potrzeb rozwojowych dzieci. W ich planowaniu uwzględnia się również inicjatywę własną dziecka, naturalny rytm grupy oraz codzienne sytuacje edukacyjne pojawiające się spontanicznie.

W codziennej pracy opiekunki planują i realizują aktywności w oparciu o miesięczne plany pracy dydaktyczno-wychowawczej.

5. Specyfika punktu opieki, dostępna przestrzeń, lokalizacja, zasoby:

W punkcie opieki dzieci przebywają w kameralnych warunkach. Małe grupy przyporządkowane jednej opiekunce sprzyjają nawiązywaniu bliskich relacji.

Przestrzeń zorganizowana jest w sposób zapewniający poczucie bezpieczeństwa i umożliwiający dzieciom swobodne poruszanie się oraz zabawę w zróżnicowany sposób, dając im jednocześnie możliwość relaksu.

Wydzielone zostały różne strefy aktywności.

1. kącik czytelniczy,
2. strefa zabaw konstrukcyjnych,
3. strefa zabaw ruchowych,
4. strefa zabaw plastycznych,
6. kąciki tematyczne,
7. strefa odpoczynku i relaksu.

Wyposażenie w strefach jest zmienne, tak aby dzieci nie znudziły się.

Toaleta jest dostosowana do potrzeb małych dzieci – niskie umywalki, niski sedes, podpisane nocniki dla każdego dziecka, lustro na wysokości dzieci, dostępne dla dzieci środki higieniczne. Dzieci mają swobodny dostęp do zabawek i materiałów dydaktycznych, co pozwala im samodzielnie wybierać aktywności zgodnie z własnymi potrzebami i zainteresowaniami.

Prace dzieci są eksponowane w miejscu widocznym dla rodziców.

Woda jest podstawowym napojem dostępnym dla dzieci bez ograniczeń. Jest dostępna dla dzieci w każdej chwili zgodnie z ich potrzebami.

Opiekunki dbają o higienę dźwięku i unikają zbędnego stymulowania dzieci bodźcami dźwiękowymi. Nie używa się muzyki jako stałego tła akustycznego. Słuchanie muzyki jest

intencjonalne i towarzyszy temu uwaga np. podczas zabaw muzycznych, śpiewania, nauki piosenek.

Dzieci codziennie korzystają z aktywności na świeżym powietrzu, w szczególności spacerują lub pobyt na placu zabaw. W miesiącach letnich wydłuża się czas pobytu na dworze.

Podczas zabawy dzieci mają dostęp do naturalnych materiałów i przedmiotów codziennego użytku np.: suche liście, piasek, kwiaty, sznurek, drewniane klocki, drewniane łyżki, garnki, miski itp.

Opiekunki stale podnoszą swoje kompetencje poprzez udział w szkoleniach oraz samodzielne doskonalenie z wykorzystaniem dostępnych materiałów (kurs „Bajkoterapia”, kurs „Kreatywność i zabawa w edukacji”).

II. ORGANIZACJA WARUNKÓW POBYTU (Standard 2)

1. Warunki do swobodnego poruszania się dzieci:

Organizacja przestrzeni:

- układ mebli w pomieszczeniach jasno rozdziela miejsca na różne aktywności – do głośnej zabawy, odpoczynku, czytania itd.;
- półki i lustra są na wysokości wzroku dzieci;
- wieszaki na ubrania i półki z rzeczami osobistymi dzieci są na wysokości ich wzrostu, aby wzmacniać ich samodzielność;
- każde dziecko ma oznaczone miejsce do przechowywania swoich rzeczy,
- materiały edukacyjne i zabawki do użytku dzieci znajdują się w ich zasięgu w pojemnikach lub na niskich półkach, są bezpieczne, oznakowane w sposób zrozumiały dla dzieci, dostosowane do wieku dzieci;
- dzieci mają zapewnione bezpieczne i dogodne wyjście na plac zabaw;
- na placu zabaw znajdują się elementy, gdzie dzieci mogą się bezpiecznie wspinać;
- na placu zabaw jest przestrzeń do biegania zabezpieczona bezpieczną nawierzchnią,
- są wydzielone miejsca, gdzie dziecko może się bezpiecznie schować i jest zachowana jego prywatność.

2. Warunki do odpoczynku dzieci.

Opiekunki zapewniają dzieciom odpowiednie warunki do snu i odpoczynku, które są zgodne z aktualnymi potrzebami i możliwościami rozwojowymi.

Opiekunki:

- 1) znają potrzeby i przyzwyczajenia każdego dziecka w zakresie snu i innych form odpoczynku,
- 2) organizują dla dzieci różne formy odpoczynku (np. sen, leżenie, masaże, słuchanie bajek lub muzyki wyciszającej),
 - odpoczynek na leżakach,
 - cicha aktywność na dywanie,
 - wyciszenie w strefie czytelniczej wyposażonej w domek-biblioteczkę z siedziskiem lub na miękkich pufach,
- 3) w planie dnia zachowują równowagę pomiędzy aktywnością, zabawą dzieci a możliwością wyciszenia się i odpoczynku,
- 4) dbają o spokojną i bezpieczną atmosferę podczas zasypiania, snu i wybudzania się dzieci,
- 5) pomieszczenie na czas leżakowania jest przyciemniane za pomocą rolet.

3. Warunki do intymności podczas czynności higienicznych dzieci

- 1) Opiekunki wykonują czynności higieniczne z szacunkiem dla dziecka, budując z nim relację.
- 2) Opiekunki dbają o to, aby czynności higieniczne przebiegały w spokojnej i bezpiecznej emocjonalnie atmosferze.
- 3) Opiekunki aranżują przestrzeń związaną z realizacją czynności higienicznych w taki sposób, aby wspierała poczucie bezpieczeństwa dzieci i ich samodzielność.
- 4) Łazienka jest przytulnym miejscem dla dzieci, pachnąca z ciepłym oświetleniem, umywalka z lustrem i toaleta są dostosowane do wzrostu dzieci.
- 5) W łazience wydzielone jest miejsce do przewijania zapewniające intymność i uniemożliwiające ingerencję innych dzieci.
- 6) Dziecko ma prawo do towarzystwa lub do odizolowania się w łazience.
- 7) Czynności higieniczne odbywają się w zgodzie z aktualnymi potrzebami i możliwościami rozwojowymi dzieci.
- 8) Opiekunki znają indywidualne potrzeby i przyzwyczajenia dziecka oraz możliwości samodzielnego wykonywania przez dziecko czynności higienicznych.
- 9) W ramowym planie dnia jest uwzględniona odpowiednia ilość czasu na czynności higieniczne, takie jak mycie, rozbieranie i ubieranie.
- 10) Opiekunki dają tyle czasu i wsparcia dziecku, aby mogło ono w swoim tempie uczyć się samodzielności w załatwianiu potrzeb fizjologicznych.
- 11) Opiekunki uczą dzieci różnych nawyków higienicznych i porządkowych, np. mycie rąk przed posiłkiem, załatwianie potrzeb fizjologicznych, spuszczenie wody w toalecie.
- 12) Przejście z pieluszki na nocnik jest przeprowadzane po obserwacji gotowości dziecka oraz po uzgodnieniach z rodzicami.
- 13) Dzieci korzystają z nocnika i toalety wg swoich indywidualnych potrzeb.
- 14) Opiekunki przypominają dzieciom o możliwości korzystania z toalety, w szczególności przed wyjściem na plac zabaw, po odpoczynku, ale dzieci same decydują czy chcą z niej korzystać, czy nie.
- 15) W sytuacjach awaryjnych, gdy dziecko załatwi się w ubranie lub pobrudzi jest traktowane z szacunkiem i wyrozumiałością przez opiekunki.
- 16) Opiekunki nie stosują systemu kar i nagród w czasie czynności higienicznych, natomiast starają się wzmacniać u dziecka poczucie sukcesu z dokonywanych, nawet niewielkich postępów.

4. Warunki do rozwijania samodzielności dzieci w czasie posiłków

Opiekunki mają wiedzę o zwyczajach żywieniowych każdego dziecka. W miarę potrzeby zbierają informacje od rodziców i dzieci (w zależności od ich wieku) na temat potrzeb, preferencji i umiejętności dzieci w samodzielnym spożywaniu posiłku. Kształtują spokojną i bezpieczną emocjonalnie atmosferę podczas posiłków.

W salach znajduje się wydzielone miejsce do spożywania posiłków przez dzieci:

- krzesła i stoły są dostosowane do wzrostu dzieci,
- dzieci mają łatwy dostęp do miejsca przy stole,
- układ stolików umożliwia kontakt między dziećmi jak i wzajemną obserwację,
- młodsze dzieci mają zapewnioną możliwość spożywania posiłku w krześle do karmienia,
- zapewnione są odpowiednie naczynia i sztućce,
- podłoga w miejscu spożywania posiłków jest łatwo zmywalna,

Opiekunki towarzyszą dzieciom w czasie posiłku:

- stopniowo uczą dzieci samodzielnego jedzenia, biorąc pod uwagę poziom umiejętności i gotowości dziecka,
- akceptują się każdą formę spożywania posiłku przez dzieci: butelka, jedzenie rękoma, sztućcami;
- wprowadzają rytuały w czasie wspólnego posiłku (np. powiedzenie „smacznego”, „dziękuję”),
- przeznaczają na posiłek tyle czasu, by dzieci jadły bez pośpiechu, zgodnie ze swoim tempem i aktualnymi możliwościami,
- nie zmuszają dzieci do jedzenia,
- nie nagradzają dzieci za zjedzenie oraz nie karzą ich za odmowę zjedzenia posiłku,

Dzieci mają stały i swobodny dostęp do wody, która znajdują się w zasięgu ich wzroku.

5. Warunki do artystycznej ekspresji dzieci

Punkt opieki wyposażony jest w meble i sprzęty, które umożliwiają swobodne korzystanie z materiałów plastycznych, np.: stoły do malowania, klejenia, regały i pojemniki z materiałami plastycznymi.

Podłoga na której dzieci mogą eksperymentować jest łatwo zmywalna.

Dzieci mają dostęp do różnorodnych mas sensorycznych, materiałów plastycznych i kreatywnych, takich jak: masa piankowa, piasek kinestetyczny, ciastolina, masa solna, różne rodzaje papieru, kredki grube, kreda, plastelina, pipety, nożyczki z zabezpieczeniami, płynne farby i pojemniki do farb oraz różnorodne pędzle, stemple, kamyczki, piórka, koraliki.

Dzieci mają możliwość eksperymentowania z mieszaniem wody z innymi substancjami, przelewaniem wody, puszczaniem statków, badaniem co tonie a co utrzymuje się na wodzie.

Opiekunki umożliwiają dzieciom tworzenie i wykorzystywanie materiałów zgodnie z ich pomysłami oraz w pozycji, którą dzieci wybiorą, np. na stojąco, na siedząco, w miarę możliwości na podłodze.

6. Warunki do kontaktu dzieci z naturą

Opiekunki organizują zabawy z wykorzystaniem elementów natury oraz zapewniają codzienny pobyt na świeżym powietrzu w kontakcie z naturą:

- wyjście na plac zabaw,
- wycieczki po najbliższej okolicy (do parku, na ścieżkę przyrodniczą, na boisko GOSiR)
- kącik przyrodniczy w sali.

Na placu zabaw dzieci mają możliwość ćwiczyć swoją sprawność ruchową tj. wspinać się, skakać, huśtać, zjeżdżać, kręcić się, biegać. Na placu zabaw znajduje się również piaskownica.

Plac zabaw oferuje:

- możliwość swobodnego ruchu, wycofania się, odpoczynku, ochrony przed słońcem;
- zróżnicowane powierzchnie – trawa, piasek – do chodzenia, biegania, czworakowania, bezpieczna nawierzchnia piankowa;
- przestrzeń do zabaw ruchowych – miejsca do biegania, kopania piłki;
- możliwość manipulowania naturalnymi materiałami – piasek, rośliny zielone, trawa, śnieg;
- elementy stymulujące zmysły – krzewy o różnych fakturach liści, karmnik dla ptaków;
- strefę ciszy – ławeczki, domek do odpoczynku, zacienione żaglem miejsce na trawniku.

7. Warunki do aktywności edukacyjnych dzieci umożliwiające im poznawanie świata.

Warunki do odkrywania świata przez dzieci:

- 1) Sprzęt i materiały są swobodnie dostępne i otwarte, wspierają zainteresowania i potrzeby dzieci oraz stanowią wyzwanie i poszerzają ich myślenie i możliwości.
- 2) Zabawki i przedmioty wzbudzające ciekawość dzieci są umieszczane w oddzielonych strefach i gromadzone w przenośnych pojemnikach na zabawki.

W Sali zabaw znajdują się:

- zestawy dużych elementów do tworzenia konstrukcji, torów przeszkód (piankowe klocki, równoważne, tunel, zjeżdżalnia);
- klocki z tworzywa sztucznego lub drewniane;
- piłki i inne miękkie przedmioty do rzucania lub turlania;
- zabawki do ciągnięcia i pchania;
- kąciki tematyczne.

W zakresie wyposażenia zachowana jest równowaga i podlega czasowej wymianie.

III. WSPIERANIE U DZIECI POCZUCIA PRZYNALEŻNOŚCI I UWAGAŃNOŚCI NA INNE OSOBY (Standard 6)

1. Rozwijanie przynależności do grupy

- 1) Organizacja otoczenia sprzyjającego nawiązywaniu kontaktów:
 - a) aranżowanie przestrzeni z miejscami do wspólnej zabawy (kąciki tematyczne, dywan),
 - b) tworzenie małych „stref spotkań” z siedziskami umożliwiającymi kontakt wzrokowy,
 - c) zapewnienie zabawek i materiałów zachęcających do zabawy w parach i małych grupach,
 - d) ustawianie stolików tak, by dzieci mogły siedzieć naprzeciwko siebie.
- 2) Wskazówki metodyczne dla personelu:
 - a) inicjowanie zabaw integracyjnych w kręgu z wykorzystaniem imion dzieci,
 - b) stosowanie zabaw paluszkowych i prostych piosenek z elementami interakcji między dziećmi,
 - c) organizowanie codziennych rytuałów grupowych (powitanie, pożegnanie),
 - d) modelowanie zachowań społecznych poprzez własny przykład,
 - e) nazywanie i docenianie pozytywnych interakcji między dziećmi,
 - f) pomaganie dzieciom w rozwiązywaniu konfliktów, ucząc podstawowych umiejętności społecznych.

2. Aktywności wspierające rozwój autonomii dzieci.

- 1) Aktywności umożliwiające dzieciom podejmowanie decyzji:
 - a) możliwość samodzielnego wyboru zabawek,
 - b) możliwość wyboru kącika tematycznego według zainteresowań,
 - c) możliwość wyboru wielkości porcji podczas posiłku,
 - d) możliwość wyboru między dwoma aktywnościami zaproponowanymi przez opiekuna.
- 2) Aktywności zwiększające samodzielność dzieci:
 - a) zachęcanie do samodzielnego jedzenia,
 - b) zachęcanie do samodzielnego zakładania prostych elementów garderoby,
 - c) zostawianie dziecku czasu na samodzielne wykonanie jakiejś czynności,

- d) zachęcanie do samodzielnego mycia rąk,
- e) zachęcanie do samodzielnego odkładania zabawek na miejsce,
- f) wspieranie, angażowanie dzieci przy nakrywaniu do stołu (np. podczas celebrowania okolicznościowych świąt).

3. **Zadania personelu wspierające współpracę i komunikację dzieci w grupie:**

- 1) Zadania opiekunek w zakresie rozwijania u dzieci kompetencji społecznych obejmują:
 - dawanie dzieciom wskazówek, jak ze sobą współpracować;
 - zachęcanie dzieci do wspólnych zabaw;
 - wprowadzanie stałych zabaw (rytuałów), które sprzyjają bezpieczeństwu i integracji w grupie, np. powitanie w kręgu;
 - pomaganie dzieciom w sytuacjach konfliktowych pojawiających się w trakcie zabaw;
 - dawanie dzieciom możliwości decydowania, z kim chcą się bawić;
 - dawanie wskazówek, jak dziecko może się zachować w konkretnej sytuacji (koncentracja na komunikatach pozytywnych);
 - wprowadzanie zasad funkcjonowania dzieci w grupie i wyjaśnianie dzieciom ich znaczenia.
- 2) Aktywności wspierające współpracę i komunikację dzieci w grupie:
 - Wspólne zabawy z piłką
 - Budowanie z klocków w małych zespołach
 - Zabawy w pociągi
 - Zabawy z chustą animacyjną
 - Zabawy w kole
 - Tworzenie grupowej pracy plastycznej
 - Zabawy z wykorzystaniem tuneli, obręczy, zabawek piankowych itp.
 - Zabawy w kąciakach tematycznych z rówieśnikami.

4. **Celebrowanie świąt i innych ważnych wydarzeń:**

- 1) Wspólne celebrowanie urodzin w grupie (śpiewanie sto lat, składanie życzeń).
- 2) Tworzenie prostych ozdób okolicznościowych z okazji różnych świąt (np. Święta Bożego Narodzenia, Święta Wielkanocne).
- 3) Przygotowanie upominku na Dzień Babci i Dziadka.
- 4) Dzień Mamy i Taty — wspólne wykonywanie laurek, nauka wierszyka lub piosenki itp.

IV. **ZAPEWNIENIE DZIECIOM WARUNKÓW DO POZNAWANIA I DOŚWIADCZANIA OTACZAJĄCEGO ŚWIATA (Standard 7)**

1. **Poznanie i doświadczenie otaczającego świata przez dzieci**

- 1) Organizacja przestrzeni edukacyjnej:
 - a) tworzenie kąciaków tematycznych odzwierciedlających codzienne sytuacje (np. dom, sklep, lekarz),
 - b) zapewnianie materiałów przyrodniczych i sensorycznych do eksploracji (np. piasek, woda, liście),
 - c) udostępnianie prostych narzędzi badawczych dostosowanych do wieku (np. lupy, miski, łopatki, konewki).
- 2) Wskazówki metodyczne dla personelu:
 - a) organizowanie spacerów obserwacyjnych w najbliższym otoczeniu,
 - b) wskazywanie i nazywanie zjawisk przyrodniczych, pogodowych, pór roku,

- c) tworzenie okazji do poznawania różnych faktur, zapachów, dźwięków i smaków,
- d) zachęcanie do eksperymentowania z prostymi materiałami (np. przelewać, przesypywać, mieszać),
- e) stosowanie pytań otwartych dopasowanych do możliwości percepcyjnych dzieci,
- f) czytanie książek obrazkowych przedstawiających różne aspekty otaczającego świata.

2. Aktywności wspierające myślenie przyczynowo skutkowe:

- 1) zabawy z piłką,
- 2) zabawy manipulacyjne np. wieże, przewlekanki itp.
- 3) eksperymenty sensoryczne,
- 4) zabawy z przyczyną i skutkiem np. zabawy typu A-kuku,
- 5) zabawy tematyczne z odgrywaniem ról,
- 6) czytanie książek,
- 7) proste zadania logiczne np. układanie, dopasowywanie kształtów,
- 8) zabawy muzyczno-ruchowe np. Stary Niedźwiedź.

3. Aktywności kształtujące umiejętność obserwacji i doświadczania otaczającego świata:

- 1) codzienna obserwacja pogody za oknem,
- 2) eksploracja terenu wokół budynku,
- 3) gromadzenie i opisywanie znalezionych na spacerze „darów natury”,
- 4) nasłuchiwanie i rozpoznawanie dźwięków z otoczenia,
- 5) wyszukiwanie w sali przedmiotów o określonym kolorze, kształcie itp.

4. Aktywności wspierające używanie określeń dla cech przedmiotów:

- 1) sortowanie przedmiotów według kolorów,
- 2) porównywanie wielkości zabawek, przedmiotów,
- 3) grupowanie podobnych przedmiotów,
- 4) rozpoznawanie przedmiotów przez dotyk,
- 5) porównywanie wagi przedmiotów.

5. Aktywności wspierające używanie określeń przestrzennych:

- 1) chowanie i szukanie zabawek z określaniem położenia,
- 2) wykonywanie poleceń zawierających określenia przestrzenne,
- 3) umieszczanie przedmiotów w określonych miejscach,
- 4) zabawy z pudełkami i pojemnikami,
- 5) pokonywanie przeszkód z użyciem określeń przestrzennych,
- 6) porządkowanie zabawek zgodnie z instrukcją przestrzenną,
- 7) tor przeszkód z poleceniami typu: przejdź przez, pod, pomiędzy,
- 8) piosenki z ruchem typu: rączki nad głową, skaczemy do góry itp.

V. TWORZENIE DZIECIOM ŚRODOWISKA SPRZYJAJĄCEGO MÓWIENIU, SŁUCHANIU I POROZUMIEWANIU SIĘ (Standard 8)

1. Wskazówki metodyczne dla personelu wspierające u dzieci rozwój gotowości i umiejętności porozumiewania się:

- 1) Mówienie do dzieci:
 - stosowanie jasnego, prostego języka dostosowanego do wieku dzieci,

- używanie prawidłowej gramatyki i wymowy,
 - komentowanie bieżących czynności i zdarzeń,
 - nazywanie przedmiotów, osób, emocji, czynności z otoczenia dziecka,
 - stosowanie języka wspierającego, unikanie komunikatów negatywnych.
- 2) Aktywne słuchanie dzieci:
- utrzymywanie kontaktu wzrokowego na poziomie dziecka,
 - reagowanie na wokalizacje, gesty i pierwsze słowa,
 - dawanie dziecku czas na wypowiedź, nie przerywanie,
 - okazywanie zainteresowania poprzez mimikę i język ciała,
 - potwierdzanie zrozumienia komunikatu dziecka.
- 3) Wzbogacanie słownictwa dzieci
- wykorzystywanie codziennych sytuacji do wprowadzania nowych słów,
 - stosowanie prostych rymowanek, wierszyków i piosenek,
 - nazywanie części ciała podczas czynności pielęgnacyjnych,
 - wykorzystywanie książeczek obrazkowych, wskazując i nazywając obiekty,
 - wprowadzanie słów związanych z emocjami i potrzebami,
2. **Aktywności obejmujące rozmowy z dziećmi:**
- a) rytuał powitania i krótka rozmowa o samopoczuciu,
 - b) nazywanie przedmiotów podczas codziennych czynności,
 - c) opowiadanie dziecku o wykonywanych czynnościach,
 - d) zachęcanie do pokazywania i nazywania przedmiotów,
 - e) nazywanie emocji w różnych sytuacjach,
 - f) odgadywanie przedmiotów po opisie.
3. **Aktywności obejmujące komunikowanie się dzieci ze sobą oraz personelem:**
- a) zabawa w rozmowę telefoniczną z użyciem zabawkowych telefonów,
 - b) przekazywanie prostego komunikatu,
 - c) ćwiczenie zwrotów grzecznościowych,
 - d) ćwiczenie wyrażania prośb,
 - e) komunikowanie upodobań,
 - f) powtarzanie dźwięków, słów, gestów.
4. **Aktywności obejmujące aktywny udział dzieci we wspólnym czytaniu, słuchaniu tekstów, utworów, książek:**
- a) częste czytanie krótkich książeczek,
 - b) wskazywanie elementów na obrazku podczas czytania,
 - c) zadawanie prostych pytań dotyczących treści książeczki,
 - d) swobodne oglądanie książeczek,
 - e) przedstawienie znanej bajki z pomocą pacynek,
 - f) zabawy paluszkowe z wierszykami.

VI. KSZTAŁTOWANIE OTOCZENIA UMOŻLIWIAJĄCEGO ROZWÓJ SPRAWNOŚCI FIZYCZNEJ DZIECI ORAZ ANGAŻOWANIE ZMYŚLÓW (Standard 9)

1. Wskazówki metodyczne dla personelu wspierające rozwój fizyczny dzieci:

- 1) Rozwój sprawności dzieci w zakresie małej motoryki:
 - a) zapewnianie zabaw manipulacyjnych (klocki, piramidki, układanki),
 - b) organizowanie zabaw z plasteliną, masą solną, ciastem itp.,
 - c) zachęcanie do chwytania, przekładania, nawlekania różnych elementów,
 - d) stwarzanie okazji do używania prostych narzędzi rysunkowych,
 - e) oferowanie zabawy z zabawkami manipulacyjnymi m.in. poprzez zapinanie guzików, zamków, sznurowanie, praca z materiałami o różnych fakturach.
- 2) Rozwój percepcji zmysłowej dzieci:
 - a) tworzenie kącików sensorycznych z różnorodnymi fakturami, kształtami, materiałami,
 - b) organizowanie zabaw dźwiękowych (rozpoznawanie, lokalizowanie dźwięków),
 - c) wprowadzanie kontrolowanych doświadczeń smakowych i zapachowych,
 - d) zapewnienie przedmiotów o zróżnicowanych właściwościach (miękkie/twarde, ciężkie/lekkie),
 - e) prowadzenie prostych zabaw rozwijających koordynację wzrokowo-ruchową.
- 3) Rozwój sprawności dzieci w zakresie dużej motoryki:
 - a) organizowanie przestrzeni do bezpiecznego pełzania, raczkowania, chodzenia,
 - b) tworzenie prostych torów przeszkód dostosowanych do umiejętności dzieci,
 - c) zachęcanie do wchodzenia, schodzenia, wspinania się pod nadzorem,
 - d) wprowadzanie zabaw z piłką (toczenie, podawanie, kopanie),
 - e) organizowanie zabaw naśladowczych z elementami ruchu (naśladowanie zwierząt, zjawisk),
 - f) prowadzenie prostych zabaw rytmicznych i tanecznych,
 - g) zapewnienie regularnych aktywności na świeżym powietrzu.

2. Aktywności wspierające rozwój sprawności fizycznej dzieci i angażowanie zmysłów:

- 1) Zabawy angażujące zmysły: wzroku, słuchu, węchu, dotyku, smaku:
 - a) eksploracja pudełek wypełnionych różnymi materiałami o różnych fakturach,
 - b) wąchanie naturalnych zapachów (warzyw, owoców, ziół, przypraw itp.),
 - c) eksploracja terenu podczas spacerów (zapachy kwiatów, trawy) omawianie napotkanych rzeczy,
 - d) angażowanie dzieci w proces przygotowania potraw (wyrabianie ciasta, dekorowanie ciasteczek itp.),
 - e) rozpoznawanie dźwięków z otoczenia,
 - f) lokalizowanie źródła dźwięku,
 - g) tworzenie obrazów z wykorzystaniem farb, plasteliny itp. za pomocą dłoni,
 - h) chodzenie po różnych fakturach.
- 2) Zabawy wspierające rozwój motoryki małej:
 - a) zabawy z wykorzystaniem mas plastycznych np. plastelina, ciastolina itp.,
 - b) wkładanie klocków do otworów o pasujących kształtach,
 - c) nawlekanie dużych koralików,
 - d) zgniatanie papieru,

- e) szeregowanie klocków,
 - f) układanie prostych puzzli 2-4 elementowych,
 - g) przesypywanie materiałów sypkich łyżką,
 - h) wyklejanki, wydzieranki z papieru itp.
- 3) Ćwiczenie koordynacji wzrokowo-ruchowej i równowagi:
- a) wspinanie się z wykorzystaniem elementów na placu zabaw,
 - b) chodzenie po śladzie,
 - c) samodzielne jedzenie,
 - d) malowanie,
 - e) mycie rąk,
 - f) sprzątanie zabawek do pudeł,
 - g) zabawy piłką – rzucanie, łapanie, turlanie.
- 4) Zabawy wspierające czucie głębokie oraz kształtujące schemat własnego ciała:
- a) zabawy w tory przeszkód, chodzenie po miękkich, twardych fakturach,
 - b) przechodzenie przez tunele, omijanie przeszkód itp.,
 - c) zabawy z turlaniem, zawijaniem w koc itp.,
 - d) zabawy z masami plastycznymi,
 - e) zabawy w naśladowanie zwierząt (chodzenie ciężko jak słoń, lekko jak ptaszek itp.),
 - f) ćwiczenia rozumienia relacji przestrzennych z wykorzystaniem przedmiotu i względem drugiej osoby, np.: położyć piłkę przed sobą, za sobą; położyć woreczek na głowie itp.,
 - g) zabawy zespołowe takie jak: przeciąganie liny, tańce w parach, wierszyki masażyki itp.,
 - h) ćwiczenia rozwijające świadomość różnych części ciała (np. tupanie, skakanie, chodzenie na palcach, leżenie na plecach, leżenie na brzuchu itp.),
- 5) Aktywności w zakresie dużej motoryki ze szczególnym uwzględnieniem zabaw na powietrzu:
- a) ćwiczenia ruchowe dostosowane do wieku,
 - b) spacer w odpowiednich warunkach pogodowych,
 - c) pokonywanie prostych przeszkód,
 - d) zabawy ruchowe przy muzyce,
 - e) naśladowanie ruchów zwierząt,
 - f) ćwiczenia równowagi,
 - g) toczenie, rzucanie, kopanie piłek,
 - h) przechodzenie przez tunel.

VII. ZAPEWNIENIE DZIECIOM WARUNKÓW DO TWÓRCZEJ EKSPRESJI I KONTAKTU Z RÓŻNYMI WYTWORAMI KULTURY I SZTUKI (Standard 10)

1. **Wskazówki metodyczne dla personelu oraz niezbędne warunki umożliwiające dzieciom działania twórcze oraz dostęp do wytworów kultury:**
- a) udostępnianie różnorodnych, bezpiecznych materiałów plastycznych (np. kredki, farby do malowania palcami, plastelina),
 - b) tworzenie miejsc do swobodnej ekspresji plastycznej, muzycznej i ruchowej,
 - c) zapewnienie czasu na nieskrępowaną twórczość bez narzucania wzorców,
 - d) organizowanie kontaktów z prostymi formami teatralnymi (np. pacynki, teatrzyk),
 - e) włączanie do codziennych aktywności różnego rodzaju muzyki,
 - f) czytanie i opowiadanie bajek, wierszyków, wykorzystując ilustracje,

- g) prezentowanie dzieciom prostych instrumentów muzycznych i zachęcanie do ich używania,
 - h) organizowanie mini-wystaw dziecięcych prac.
2. **Działania personelu zachęcające dzieci do wyrażania twórczej ekspresji w różnych formach:**
 - a) zachęcanie dzieci do wyrażania siebie poprzez różne formy (np. ruch, dźwięk, obraz),
 - b) proponowanie technik plastycznych dostosowanych do wieku i możliwości dzieci,
 - c) unikanie oceniania i porównywania wytworów dziecięcych,
 - d) docenianie procesów twórczych, a nie jakości efektów,
 - e) wspieranie spontanicznych prób muzycznych i ruchowych,
 3. **Działania personelu zachęcające dzieci do wyrażania twórczej ekspresji przez umożliwienie dzieciom wykorzystywania różnorodnych materiałów:**
 - a) udostępnianie różnorodnych materiałów naturalnych i recyklingowych do tworzenia np.: woda, piasek, błoto, trawa, liście, kwiaty, kamienie, zioła, warzywa, owoce, kartonowe pudełka, opakowania plastikowe itp.
 - b) stwarzanie dzieciom możliwości do kreatywnych działań konstrukcyjnych (klocki, pudła, pojemniki),
 - c) malowanie wodnymi farbami, w tym też rękami na dużych płaszczyznach,
 - d) zabawy z ciastem i innymi miękkimi materiałami,
 - e) współtworzenie z dziećmi własnych instrumentów dźwiękowych (rurki z przesypującymi się elementami, szeleszczące papierki).
 4. **Działania personelu zachęcające dzieci do poznawania różnych wytworów kultury:**
 - a) teatryki w wykonaniu opiekunek lub zaproszonych artystów,
 - b) słuchanie muzyki na żywo (np. gry na instrumencie),
 - c) słuchanie muzyki klasycznej,
 - d) kontakt z książkami z wysokiej jakości szatą graficzną,
 - e) dostęp do albumów ze zdjęciami wysokiej jakości.

VIII. PRACA NA PODSTAWIE PLANU OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZO-EDUKACYJNEGO (Standard 11)

1. Niniejszy plan opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjny jest podstawą pracy opiekunek z dziećmi, jest konsultowany z rodzicami.
2. Plan opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjny jest aktualizowany i akceptowany raz na rok. Analiza, modyfikacja i podsumowanie Planu OWE odbywa się na zakończenie roku szkolnego. Uwzględnia się informacje zwrotne od rodziców.
3. Plan opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjny wchodzi w życie z dniem 01.01.2026 r.

PROCEDURY

OBOWIĄZUJĄCE W PUNKCIE OPIEKI SPRAWOWANEJ PRZEZ DZIENNYCH OPIEKUNÓW ZATRUDNIONYCH PRZEZ URZĄD MIASTA I GMINY MACIEJOWICE

IX. PROCEDURA PRZEBYWANIA OSÓB DOROSŁYCH INNYCH NIŻ PERSONEL I RODZICE NA TERENIE PUNKTU OPIEKI (Standard 2.1)

- 1) Za monitorowanie wejść do punktu opieki odpowiedzialne są opiekunki.
- 2) Punkt opieki wyposażony jest w domofon.
- 3) W uzasadnionych przypadkach, w punkcie opieki mogą przebywać osoby postronne wyłącznie pod nadzorem personelu, który towarzyszy odwiedzającemu przez cały czas pobytu.
- 4) Osoby odwiedzające nie mogą:
 - a) fotografować ani nagrywać na terenie punktu opieki bez zgody osoby zarządzającej,
 - b) wchodzić do pomieszczeń innych niż te, do których zostali skierowani,
 - c) kontaktować się z dziećmi bez nadzoru opiekunek,
 - d) zakłócać normalnego funkcjonowania punktu opieki.
- 5) W nieuzasadnionych celach osoby postronne nie są wpuszczane do punktu opieki.
- 6) W przypadku osób agresywnych lub niebezpiecznych, personel ma obowiązek wezwać Policję.

X. PROCEDURA PRZYJMOWANIA I ODBIERANIA DZIECI Z PUNKTU OPIEKI (Standard 2.2)

- 1) Opiekunki sprawują opiekę nad dziećmi w dni robocze w godzinach od 7:30 do 16:30.
- 2) Przyprawdanie dzieci odbywa się od godziny 7.30 do 8.30.
- 3) Rodzice zobowiązani są do powiadamiania opiekunki o każdej nieobecności dziecka najpóźniej do godz. 8.00 danego dnia za pośrednictwem komunikatora messenger.
- 4) Dzieci mogą być przyprawdane i odbierane tylko przez rodziców lub osoby pisemnie upoważnione przez rodziców. Osoby upoważnione muszą być pełnoletnie i wpisane do wykazu osób upoważnionych do odbierania dziecka.
- 5) Osoba upoważniona na żądanie opiekunki jest obowiązana okazać się dowodem tożsamości.
- 6) Rodzice zobowiązani są przyprawdzać do punktu opieki tylko dzieci zdrowe i czyste.
- 7) Rodzice odprowadzają dziecko do szatni, przebierają, a następnie wprowadzają dziecko do sali przekazując bezpośrednio opiekunce.
- 8) Rodzice są odpowiedzialni za bezpieczeństwo dziecka w szatni.
- 9) Rodzice przejmują odpowiedzialność prawną za bezpieczeństwo dziecka odbieranego z punktu opieki przez osobę upoważnioną.
- 10) Opiekunka ma prawo odmówić wydania dziecka w przypadku stwierdzenia, że rodzice bądź osoba upoważniona do odbioru dziecka, nie gwarantują odpowiedniej opieki nad dzieckiem (stany emocjonalne, nietrzeźwość, odurzenie i inne), wówczas dziecko pozostaje pod nadzorem opiekunki do momentu przybycia innej upoważnionej osoby.

- 11) W przypadku, jeśli inna upoważniona osoba do odbioru nie może przyjść, opiekunka zawiadamia osobę nadzorującą oraz jednostkę Policji, która podejmuje odpowiednie kroki.
- 12) Kolejnego dnia po zdarzeniu, opiekunka umawia spotkanie z rodzicami dziecka w celu wyjaśnienia sytuacji oraz sporządza notatkę służbową.
- 13) W sytuacji powtarzającego się przypadku pojawienia się rodzica w stanie uniemożliwiającym sprawowanie odpowiedniej opieki nad dzieckiem osoba nadzorująca powiadamia Sąd Rodzinny.
- 14) W przypadku nie odbierania dziecka z punktu opieki w ustalonych godzinach, opiekunka zobowiązana jest skontaktować się z rodzicami lub osobą upoważnioną do odbioru dziecka i do czasu przyjazdu sprawować opiekę nad dzieckiem.
- 15) W przypadku niemożności skontaktowania się z rodzicami bądź inną osobą upoważnioną, opiekunka zawiadamia osobę nadzorującą punkt opieki.
- 16) W przypadku ograniczenia lub pozbawienia praw rodzicielskich jednego z rodziców, opiekunka przy wydawaniu dziecka jest zobligowana do postępowania zgodnie z orzeczeniem/postanowieniem sądu rodzinnego.
- 17) Każda opiekunka prowadzi rejestr dzienny godzinowego pobytu dziecka.

XI. PROCEDURY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA CHOROBY U DZIECI (Standard 2.3)

- 1) Rodzice przyprowadzają do punktu opieki TYLKO DZIECI ZDROWE. Katar to także objaw choroby. W przypadku stwierdzenia u dziecka alergii (np. przewlekły katar lub kaszel) rodzice są zobowiązani do przedłożenia zaświadczenia lekarskiego stwierdzającego alergię powodującą takie objawy.
- 2) Rodzice mają obowiązek zgłaszania opiekunce wszelkich poważnych dolegliwości i chorób zakaźnych dziecka. Opiekunka ma obowiązek poinformować pozostałych rodziców o zaistniałej sytuacji i zwrócenia uwagi na niepokojące objawy u dzieci.
- 3) W celu zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu dzieci opiekunka może nie przyjąć dziecka, u którego widać wyraźne objawy infekcji.
- 4) W przypadku podejrzenia, że dziecko ma gorączkę opiekunka ma prawo dokonać pomiaru temperatury u dziecka.
- 5) W przypadku wystąpienia u dziecka oznak sugerujących chorobę (np. gorączka, złe samopoczucie, wymioty, biegunka itp.) opiekunka wzywa rodziców do odebrania dziecka z punktu opieki. W przypadku wystąpienia zagrożenia dla zdrowia i życia dziecka opiekunka wzywa pomoc lekarską - pogotowie ratunkowe. Bezzwłocznie powiadamia o tym fakcie rodziców.
- 6) Przy odbiorze dziecka opiekunka podaje rodzicom informację o niepokojącym samopoczuciu lub zauważonych zmianach w zachowaniu dziecka w czasie pobytu w punkcie opieki.
- 7) W przypadku wystąpienia u dziecka choroby zakaźnej opiekunka ma prawo żądać od rodzica, a rodzice są zobowiązani do przedłożenia zaświadczenia lekarskiego potwierdzającego zakończenie leczenia.
- 8) W punkcie opieki nie podaje się dzieciom żadnych leków doustnych, wziewnych oraz w postaci maści i żelu.
- 9) Są okoliczności, w których opiekunka może podać dziecku lek. Dzieje się tak tylko w odniesieniu do dziecka z chorobą przewlekłą, kiedy występuje konieczność stałego podawania mu leków. Rodzice dziecka przed przyjęciem do punktu opieki zobowiązani są do przedłożenia informacji: na jaką chorobę dziecko choruje, jakie leki na zlecenie lekarza zażywa (nazwa leku, sposób dawkowania). Konieczne jest również dołączenie

zaświadczenia lekarskiego oraz pisemnego upoważnienia do podawania dziecku leków. Wymóg pisemnego upoważnienia dotyczy również sytuacji, gdy stan zdrowia dziecka wymaga wykonania innych czynności (np. kontroli poziomu cukru we krwi u dziecka chorego na cukrzycę, podania leku drogą wziewną dziecku choremu na astmę).

- 10) W przypadku wystąpienia u dzieci chorób pasożytniczych (np. wszawica) opiekunka natychmiast powiadamia rodziców o zaistniałej sytuacji. Rodzice są zobowiązani do niezwłocznego odebrania dziecka z punktu opieki.
- 11) Opiekunka niezwłocznie powiadamia innych rodziców o wystąpieniu przypadków choroby pasożytniczej.
- 12) Rodzic zobowiązany jest do regularnego sprawdzania czystości skóry włosów dziecka w celu wykrywania ewentualnej obecności pasożytów. W przypadku zaobserwowania choroby rodzic niezwłocznie powiadamia o tym fakcie opiekunkę.
- 13) Obowiązek wykonania zabiegów w celu skutecznego usunięcia chorób pasożytniczych spoczywa na rodzicach.
- 14) W trakcie leczenia dziecko powinno pozostać w domu, żeby zapobiec przenoszeniu się choroby na inne dzieci uczęszczające do punktu opieki. Dziecko wraca do punktu opieki po zakończeniu leczenia.
- 15) W przypadku stwierdzenia wystąpienia chorób zakaźnych, zatruc pokarmowych należy wzmocnić rygor higieniczny. Zwiększyć częstotliwość mycia i dezynfekcji pomieszczeń, stołów, sanitariatów, zabawek.

XII. RAMOWY PROGRAM ADAPTACJI DZIECI UWZGLĘDNIAJĄCY AKTYWNY UDZIAŁ RODZICÓW (Standard 2.4)

Adaptacja dzieci jest organizowana zgodnie z ich indywidualnymi potrzebami oraz w ich najlepszym interesie. Rodzice lub inne bliskie dorosłe osoby towarzyszą dziecku w czasie adaptacji. Opiekunka uważnie buduje relacje z dzieckiem szanując jego potrzeby. Program adaptacyjny ma na celu przezwyciężenie lęku separacyjnego dzieci i rodziców.

Zadania opiekunek (każda opiekunka odpowiada za realizację etapów procesu adaptacji w swojej grupie)

- 1) Nawiązanie kontaktu z rodzicami przed rozpoczęciem uczęszczania dziecka do punktu opieki:
 - przeprowadzenie wywiadu na temat dziecka, jego przyzwyczajęń, preferencji, ewentualnych obaw;
 - zapoznanie rodziców ze specyfiką pracy placówki, planem dnia, zasadami i procedurami obowiązującymi w punkcie opieki;
 - ustalenie indywidualnego planu adaptacji (np. stopniowe wydłużanie pobytu dziecka, obowiązkowa obecność rodzica lub innej bliskiej dziecku osoby dorosłej).
- 2) Stworzenie dziecku bezpiecznych i przyjaznych warunków w pierwszych dniach pobytu:
 - indywidualne podejście, dostosowane do temperamentu i potrzeb dziecka (np. więcej przytulania, pozwalanie na obserwację z boku);
 - okazywanie zrozumienia dla różnych emocji dziecka, cierpliwość;
 - pomoc w nawiązaniu relacji z innymi dziećmi, włączenie do wspólnych zabaw, gdy dziecko jest na to gotowe.
- 3) Ścisła współpraca z rodzicami w czasie adaptacji:
 - ustalenie z rodzicami zasad i harmonogramu obecności osób bliskich dziecku w pierwszym okresie adaptacji;
 - codzienna, szczegółowa wymiana informacji o samopoczuciu, zachowaniu dziecka;

4) Obserwacja dziecka i ocena przebiegu procesu adaptacji:

Zadania rodziców

- 1) Przygotowanie dziecka do rozpoczęcia uczęszczania do punktu opieki:
 - zapoznanie dziecka z drogą do placówki;
 - rozmowy z dzieckiem o nowym miejscu, pozytywne nastawienie;
 - stopniowe przyzwyczajanie dziecka do rozstań (np. zostawianie z babcią, z opiekunką);
 - uczenie samodzielności w zakresie jedzenia, ubierania się, toalety.
- 2) Aktywny udział w procesie adaptacji dziecka:
 - obecność z dzieckiem w placówce w pierwszych dniach;
 - stosowanie się do ustalonych reguł obecności w grupie;
 - stopniowe skracanie pobytu rodzica (lub osoby bliskiej dziecku) i wydłużanie czasu pobytu dziecka, zgodnie z ustalonym planem;
 - zapewnianie dziecku ulubionych zabawek, przedmiotów z domu dla poczucia bezpieczeństwa (jeśli tego potrzebuje).
- 3) Ścisła współpraca z personelem:
 - przekazanie szczegółowych informacji o dziecku, jego przyzwyczajeniach, preferencjach;
 - codzienne rozmowy z opiekunami, wymiana spostrzeżeń, uwag;
 - stosowanie się do ustalonych zasad (np. dotyczących pożegnań z dzieckiem).
- 4) Wsparcie dziecka w domu:
 - okazywanie zrozumienia dla różnych emocji dziecka związanych z adaptacją;
 - zapewnienie poczucia bezpieczeństwa, dodatkowa czułość;
 - cierpliwość, niewyręczanie dziecka w sytuacjach, z którymi może poradzić sobie samo.

Ramowy plan adaptacji:

- 1) Adaptacja z rodzicem trwa od 1 -5 września. Pierwszego dnia dziecko przebywa z rodzicem w godzinach 8.00-12.00. Kolejne 4 dni dziecko zostaje pod opieką dziennego opiekuna w godzinach 8.00-12.00 (Rodzic ma możliwość przebywania w sali z dzieckiem).
- 2) W drugim tygodniu września dzieci przychodzą w godz. od 8.00- 12.00. Po godzinie 12.00 można odebrać dziecko. W tym tygodniu adaptacji rekomendujemy, aby dziecko jeszcze nie leżakowało. Dalsza adaptacja jest ustalana indywidualnie z dziennym opiekunem.
- 3) W pierwszym miesiącu maluch może zabrać ze sobą ulubioną zabawkę np. pluszowego misia, która zapewni mu poczucie bezpieczeństwa. W momencie kiedy dziecko przyzwyczai się nowego miejsca należy stopniowo ograniczać przynoszenie zabawek lub pozostawiać je w szatni na półce.
- 4) Jeśli dziecko jest przyjmowane w trakcie roku, te działania organizowane są indywidualnie.

Zakończenie okresu adaptacji następuje, gdy dziecko względnie swobodnie funkcjonuje w grupie, chętnie uczestniczy w zabawach, rozstaje się z rodzicami bez większego stresu.

XIII. PRAWA I OBOWIĄZKI RODZICÓW ORAZ INSTYTUCJI OPIEKI (Standard 3.1)

1. Instytucja opieki ma prawo:
 - 1) ustalania i modyfikowania planu dnia oraz programu opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjnego,
 - 2) odstąpienia od świadczenia usług w przypadku stwierdzenia objawów chorobowych u dziecka,
 - 3) organizowania zajęć dodatkowych, wycieczek i innych aktywności po wcześniejszym poinformowaniu rodziców,
 - 4) wnioskowania o konsultację specjalistyczną dla dziecka w przypadku zaobserwowania niepokojących symptomów rozwojowych,
 - 5) skreślenia dziecka z listy wychowanków w przypadkach określonych w umowie w sprawie korzystania z usług dziennego opiekuna.
2. Instytucja opieki zobowiązana jest do:
 - 1) zapewnienia dziecku bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu,
 - 2) realizacji zadań opiekuńczych, wychowawczych i edukacyjnych zgodnie z obowiązującymi przepisami,
 - 3) przestrzegania przepisów i procedur obowiązujących w punkcie opieki,
 - 4) zapewnienia zbilansowanych posiłków uwzględniających potrzeby żywieniowe dziecka,
 - 5) współpracy z rodzicami w procesie opieki i wychowania dziecka,
 - 6) prowadzenia systematycznych obserwacji rozwoju dziecka i informowania rodziców o ich wynikach,
 - 7) organizowania spotkań indywidualnych i grupowych dla rodziców,
 - 8) zachowania poufności informacji dotyczących dziecka i jego rodziny,
 - 9) udzielenia pierwszej pomocy w razie nagłego zachorowania lub wypadku dziecka oraz niezwłocznego powiadomienia rodziców o zaistniałej sytuacji.
3. Rodzice mają prawo do:
 - 1) otrzymywania informacji o planie opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjnym realizowanym w placówce,
 - 2) uzyskiwania aktualnych informacji o postępach rozwojowych dziecka, jego funkcjonowaniu w grupie,
 - 3) współdecydowania w sprawach dotyczących dziecka, zgodnie z zasadami przyjętymi w placówce,
 - 4) natychmiastowego otrzymywania informacji o zdarzeniach mogących zagrażać zdrowiu dziecka, takich jak wypadki, zachorowania na choroby zakaźne i inne, według procedur obowiązujących w punkcie opieki.
4. Rodzice zobowiązani są do:
 - 1) odbierania dziecka z punktu opieki w ustalonych godzinach,
 - 2) regulowania opłat za usługi w terminach określonych w umowie,
 - 3) aktywnej współpracy z opiekunkami w zakresie opieki i edukacji dziecka,
 - 4) stosowania się do zapisów umowy, zasad i procedur obowiązujących w punkcie opieki,
 - 5) informowania o nieobecnościach dziecka zgodnie z ustalonymi zasadami,
 - 6) przekazywania istotnych informacji o stanie zdrowia dziecka, które mogą wpływać na bezpieczeństwo jego samego lub innych dzieci w placówce,
 - 7) bezzwłocznego aktualizowania danych kontaktowych oraz listy osób upoważnionych do odbioru dziecka,
 - 8) brania udziału w organizowanych zebraniach oraz indywidualnych konsultacjach z opiekunkami.

XIV. ZBIERANIE PRZEZ OPIEKUNKI INFORMACJI DOTYCZĄCYCH ISTOTNYCH POTRZEB, PREFERENCJI, NAWYKÓW I UMIEJĘTNOŚCI DZIECI (Standard 3.2)

Opiekunki zbierają informacje dotyczące istotnych potrzeb, preferencji, nawyków i umiejętności dzieci z wykorzystaniem ankiety informacyjnej o dziecku, w której rodzice przekazują informacje dotyczące:

- zachowania dziecka,
- stanu zdrowia dziecka,
- stosowanej diety,
- codziennym funkcjonowaniu,
- rozwoju psychofizycznym dziecka (np.: czy dziecko samo chodzi, czy mówi, czy wymaga karmienia, jak zasypia? ulubione zabawy, kontakt z innymi dziećmi, itp.),
- inne ważne informacje dotyczące dziecka.

Ponadto wzajemna bieżąca wymiana informacji dotyczących dziecka to podstawa współpracy opiekunek z rodzicami.

Wzór ankiety informacji o dziecku – dokument nr 1

XV. ZASADY BIEŻĄCEJ KOMUNIKACJI Z RODZICAMI (Standard 3.3)

Bieżąca komunikacja z rodzicami ma charakter obustronny – służy wymianie informacji, oparta jest na regularnych i partnerskich kontaktach.

1. Formy wymiany informacji:

1) Indywidualne

- bezpośrednie rozmowy z rodzicami umożliwiające skuteczną komunikację w sprawach takich, jak: sprawy porządkowe, organizacyjne lub krótkie informacje ściśle związane z danym dniem (są przekazywane na bieżąco przy przyprowadzaniu i odbieraniu dziecka);
- sprawy dotyczące rozwoju i spraw wychowawczych - umówione spotkanie w określonych godzinach;
- informacje uzyskiwane drogą elektroniczną.

2) Grupowe

- organizacja spotkań z rodzicami – min. 1 x w roku.

2. Tablice informacyjne - placówka posiada w widocznym miejscu (przy wejściu do sali).

4. Ogłoszenia bieżące dla rodziców

Ogłoszenia bieżące dotyczące grupy przekazywane są z wykorzystaniem komunikatora Messenger lub sms. Sprawy indywidualne omawiane są – telefonicznie lub przy odbiorze dziecka.

6. Prace dzieci

- prace dzieci, w tym plastyczne, twórcze, są eksponowane na tablicy prac dzieci do wglądu dla wszystkich rodziców,
- prace dzieci z całego ich pobytu u dziennego opiekuna są przekazywane rodzicom pod koniec roku szkolnego.

XVI. SYSTEM ZGŁASZANIA I ROZPATRYWANIA UWAG, WNIOSKÓW I SKARG RODZICÓW (Standard 3.4)

- 1) Skargi i wnioski dotyczące funkcjonowania dziennego opiekuna należy składać do Burmistrza Maciejowic.
- 2) Skargi i wnioski mogą być wnoszone pisemnie, telefonicznie, mailowo lub ustnie:
 - adres: Urząd Miasta i Gminy Maciejowice, ul. Sportowa 8, 08-480 Maciejowice
 - e-mail: gmina@maciejowice.pl
 - nr telefonu: (25) 682-57-37
- 3) W przypadku zgłoszenia skargi ustnie sporządza się notatkę służbową.
- 4) W Urzędzie Miasta i Gminy Maciejowice prowadzony jest rejestr skarg.
- 5) Skargi i wnioski powinny być rozpatrzone bez zwłoki, a jeśli konieczne są uzgodnienia lub przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego, powinny być załatwione w terminie: jednego miesiąca od daty wpłynięcia lub dwóch miesięcy od wszczęcia postępowania wyjaśniającego, jeśli sprawa jest szczególnie skomplikowana.
- 6) Rodzice mają prawo zgłaszać uwagi na temat funkcjonowania punktu opieki z zachowaniem drogi służbowej: opiekun – osoba nadzorująca.
- 7) Osoba zgłaszająca jest informowana o wyniku rozpatrzenia skargi lub wniosku (ustnie, pisemnie, telefonicznie lub mailowo).
- 8) Dane osoby zgłaszającej są traktowane poufnie i chronione zgodnie z obowiązującymi przepisami.

XVII. LISTA DZIAŁAŃ OPIEKUNEK WSPIERAJĄCYCH AUTONOMIĘ DZIECKA PODCZAS CZYNNOŚCI HIGIENICZNYCH (Standard 4.2)

1. Mycie rąk
 - 1) Zapewnianie odpowiednich warunków:
 - umywalka na wysokości dostosowanej do wzrostu dzieci,
 - mydło i ręczniki w zasięgu dziecka,
 - ciepła woda o bezpiecznej temperaturze.
 - 2) Działania personelu:
 - pokazywanie prawidłowej techniki mycia rąk,
 - używanie piosenek/wierszyków podczas mycia rąk,
 - pozwalanie na samodzielne dozowanie mydła,
 - asystowanie tylko wtedy, gdy występuje taka potrzeba,
 - chwalenie za samodzielne próby mycia rąk.
2. Korzystanie z toalety
 - 1) Przygotowanie otoczenia:
 - małe sedesy na odpowiedniej wysokości,
 - podpisane nocniki dla każdego dziecka,
 - łatwy dostęp do papieru toaletowego,
 - zapasowe ubrania.
 - 2) Wspieranie samodzielności:
 - obserwowanie sygnałów od dziecka,
 - przypominanie o toalecie w stałych porach,
 - pomaganie w odpinaniu/zapinaniu ubrań tylko wtedy, gdy jest to konieczne,
 - zachęcanie do samodzielnych prób,

- szanowanie prywatności dziecka,
 - chwalenie dziecka za samodzielne próby korzystania z toalety.
3. Zmiana pieluszki
- 1) Organizacja przewijania:
 - przewijak dostosowany do wzrostu opiekuna,
 - wszystkie potrzebne rzeczy w zasięgu ręki,
 - bezpieczna, ciepła powierzchnia,
 - zachowanie zasad higieny.
 - 2) Włączanie dziecka w czynności higieniczne:
 - informowanie dziecka o kolejnych czynnościach,
 - zachęcanie do współpracy (m.in. podnoszenie nóżek),
 - nazywanie części ciała,
 - nawiązywanie kontaktu wzrokowego,
 - reagowanie na komunikaty dziecka.
4. Mycie zębów
- 1) Przygotowanie:
 - oznaczone szczoteczki i kubeczki,
 - bezpieczne miejsce na przybory,
 - lustro na wysokości dziecka,
 - ręczniki w zasięgu dziecka,
 - 2) Wsparcie w nauce:
 - demonstrowanie prawidłowej techniki,
 - nadzorowanie nakładania pasty,
 - pomoc w trudniej dostępnych miejscach,
 - nauka płukania ust.
5. Ubieranie/rozbieranie
- 1) Organizacja:
 - wygodne miejsce do siedzenia,
 - dostępne szafki/półki na ubrania,
 - oznaczone miejsca na buty i ubrania,
 - odpowiednia temperatura pomieszczenia.
 - 2) Wspieranie autonomii:
 - dawanie czasu na samodzielne próby,
 - pomaganie tylko w zakładaniu trudnych elementów garderoby,
 - uczenie rozpoznawania własnych rzeczy,
 - zachęcanie do porządkowania ubrań.
6. Ogólne zasady dla wszystkich czynności
- 1) Komunikacja:
 - używanie prostego, zrozumiałego języka,
 - nazywanie wykonywanych czynności,
 - reagowanie na komunikaty dziecka,
 - informowanie rodziców o postępach.
 - 2) Motywowanie:
 - docenianie każdej próby samodzielności,

- niewyrażanie zniecierpliwienia,
 - unikanie porównywania dzieci,
 - szanowanie indywidualnego tempa każdego dziecka.
- 3) Bezpieczeństwo:
- stały nadzór nad dzieckiem,
 - dbanie o higienę pomieszczeń,
 - sprawdzanie temperatury wody,
 - zabezpieczanie środków czystości.

XVIII. Minimum raz w roku opiekunki dokonują samooceny działań wspierających autonomię dziecka podczas czynności higienicznych oraz dokumentują wnioski z przeprowadzonej samooceny(Standard 4.2)

Wzór arkusza samooceny działań wspierających autonomię dziecka podczas czynności higienicznych – dokument nr 2.

XIX. LISTA DZIAŁAŃ PERSONELU WSPIERAJĄCYCH SAMODZIELNOŚĆ DZIECKA PODCZAS POSIŁKU (Standard 4.4)

1. Przygotowanie przestrzeni
 - 1) Organizacja miejsca:
 - krzesła i stoły dostosowane do wzrostu dzieci,
 - foteliki do karmienia,
 - odpowiednia wysokość blatu,
 - łatwy dostęp do miejsca przy stole,
 - czysta przestrzeń do jedzenia.
 - 2) Przygotowanie naczyń:
 - bezpieczne naczynia bez uszczerbków,
 - odpowiedniej wielkości sztucce,
 - kubki/bidony z dzióbkiem lub zwykłe (według umiejętności),
 - śliniaki/fartuszki ochronne.
2. Przygotowanie do posiłku
 - 2) Higiena:
 - wspieranie w samodzielnym myciu rąk,
 - zakładanie śliniaka/fartuszka,
 - pomoc w podwijaniu rękawów,
 - zachęcanie do wycierania ust serwetką.
 - 2) Organizacja:
 - ustawianie krzesełek,
 - rozdawanie sztućców,
 - angażowanie dzieci w nakrywanie do stołu,
 - zachęcanie do samodzielnego zajmowania miejsc.
3. Podczas posiłku
 - 1) Wspieranie samodzielności:
 - cierpliwe czekanie na własne tempo dziecka,
 - asystowanie tylko wtedy, gdy jest to potrzebne,
 - pozwalanie na eksperymentowanie z jedzeniem,

- akceptowanie nieuniknionych zabrudzeń.
- 2) Nauka posługiwania się sztućcami:
 - pokazywanie prawidłowego trzymania sztućców,
 - wspieranie prób używania widelca/łyżki,
 - asystowanie przy trudniejszych pokarmach,
 - docenianie wysiłku dziecka.
- 3) Picie:
 - zachęcanie do samodzielnego trzymania kubka,
 - asystowanie przy nalewaniu napojów,
 - uczenie odstawiania kubka na stół,
 - pomoc w wycieraniu rozlanych płynów.
- 4. Zachowania przy stole
 - 1) Kształtowanie prawidłowych nawyków:
 - modelowanie właściwych zachowań przy stole,
 - uczenie skupienia na jedzeniu,
 - pokazywanie jak spokojnie spożywać posiłek,
 - przypominanie o nierozmawianiu podczas jedzenia.
 - 2) Samodzielne decyzje:
 - respektowanie sygnałów sytości,
 - akceptowanie preferencji smakowych.
- 5. Po posiłku
 - 1) Sprząatanie:
 - zachęcanie do odnoszenia naczyń,
 - wycieranie swojego miejsca,
 - składanie śliniaka/fartuszka.
 - 2) Higiena:
 - wspieranie w myciu rąk i buzi,
 - pomoc w czyszczeniu ubrania,
 - zachęcanie do używania serwetek,
 - asystowanie przy szczotkowaniu zębów
- 6. Motywacja i wsparcie
 - 1) Zachęcanie:
 - docenianie podejmowanych prób,
 - zauważanie postępów,
 - wspieranie przy niepowodzeniach,
 - cierpliwe towarzyszenie.
 - 2) Atmosfera:
 - tworzenie spokojnej atmosfery,
 - unikanie pośpiechu,
 - akceptowanie pomyłek,
 - okazywanie zrozumienia dla trudności.

XX. Minimum raz w roku opiekunki dokonują samooceny działań wspierających autonomię dziecka podczas posiłków oraz dokumentują wnioski z przeprowadzonej samooceny (Standard 4.5)

Wzór arkusza samooceny działań wspierających autonomię dziecka podczas posiłków – dokument nr 3.

XXI. LISTA DZIAŁAŃ WSPIERAJĄCYCH BUDOWANIE BEZPIECZNYCH, OPARTYCH NA SZACUNKU RELACJI Z DZIEĆMI (Standard 5.1)

1. Budowanie poczucia bezpieczeństwa
 - 1) Rutyna i przewidywalność:
 - utrzymywanie stałego rytmu dnia,
 - zapowiadanie najważniejszych zmian (bez obciążania dzieci nadmiarem informacji),
 - stosowanie prostych rytuałów przy kluczowych momentach (np. krótka piosenka na powitanie).
 - 2) Dostępność emocjonalna:
 - pozycja na poziomie oczu dziecka podczas ważnych interakcji,
 - reagowanie na płacz i dyskomfort w miarę możliwości (pamiętając o potrzebach grupy),
 - krótkie, ale regularne momenty indywidualnej uwagi dla każdego dziecka.
 - 3) Przestrzeń osobista:
 - umożliwianie korzystania z przytulanki / kocyka w trudnych momentach,
 - wyznaczenie osobistego miejsca na rzeczy dziecka (szafka, znaczek).
2. Reagowanie na zachowania dzieci
 - 1) Komunikacja niewerbalna:
 - uśmiech i kontakt wzrokowy podczas interakcji,
 - spokojny ton głosu nawet w trudnych sytuacjach,
 - proste gesty wspomagające komunikację werbalną.
 - 2) Komunikacja werbalna:
 - proste nazywanie podstawowych emocji ("widzę, że jesteś smutny"),
 - używanie krótkich, zrozumiałych komunikatów, (jasne i zwięzłe informowanie o zasadach, unikanie nadmiaru słów i złożonych wyjaśnień).
 - 3) Rozwiązywanie trudnych sytuacji:
 - szybkie przekierowywanie uwagi w sytuacjach konfliktowych,
 - stosowanie prostych, powtarzalnych komunikatów w podobnych sytuacjach,
 - zapewnienie fizycznego bezpieczeństwa w pierwszej kolejności.
3. Komunikowanie aktywności i zmian
 - 1) Zapowiadanie planu dnia:
 - krótki poranny krąg z omówieniem głównych aktywności,
 - używanie wizualnych wskazówek dla kluczowych momentów dnia,
 - proste sygnały dźwiękowe oznaczające zmianę aktywności.
 - 2) Sygnalizowanie przejść między aktywnościami:
 - stałe, proste sygnały (klaskanie, krótka piosenka),
 - przygotowanie do większych zmian ("za chwilę będzie obiad").
 - 3) Komunikacja przy zmianach nieplanowanych:
 - bardzo proste wyjaśnienie bez nadmiaru szczegółów
 - skupienie się na nowej aktywności zamiast na wyjaśnianiu przyczyn zmiany
4. Wspólne zasady dla wszystkich opiekunów
 - 1) Spójność w działaniu:
 - uzgodnienie kilku kluczowych, prostych zasad reagowania,
 - wspólne sygnały używane przez opiekunki,
 - krótkie, regularne spotkania opiekunów.

- 2) Indywidualizacja podejścia:
- znajomość przez opiekunki preferencji każdego dziecka,
 - elastyczność w ramach ustalonych granic.

XXII. Minimum raz w roku opiekunki dokonują samooceny zadań dotyczących interakcji z dziećmi oraz dokumentują wnioski z przeprowadzonej samooceny (Standard 5.2)

Wzór arkusza samooceny zadań dotyczących interakcji z dziećmi – dokument nr 4.

XXIII. PODSTAWOWE ZASADY ORGANIZACJI PRACY PERSONELU (Standard 12.1)

Organizacja czasu pracy:

- 1) Podstawową formą pracy personelu jest bezpośrednia opieka nad dziećmi.
- 2) Zadania dodatkowe realizowane są w następujący sposób:
 - w systemie rotacyjnym, gdy jedna opiekunka pracuje z dziećmi, a druga realizuje zadania dodatkowe (przy mniejszej frekwencji dzieci),
 - w godzinach, gdy jeszcze nie ma dzieci (wczesny poranek, późne popołudnie),
 - po godzinach pracy punktu opieki, gdy wszystkie dzieci zostały już odebrane (np. zebrania z rodzicami).

Organizacja pracy umożliwia opiekunkom:

1. Udział w spotkaniach wewnętrznych:
 - krótkie, pilne ustalenia przekazywane są na bieżąco w czasie pracy,
 - spotkania opiekunek z osobą nadzorującą w ustalonych terminach.
2. Udział w szkoleniach
 - szkolenia wewnętrzne i zewnętrzne organizowane są w ustalonych terminach,
 - czas trwania szkolenia dostosowany jest do tematyki,
 - materiały szkoleniowe opiekunki udostępniają sobie wzajemnie.
3. Przeprowadzanie samooceny pracy
 - samoocena realizowana jest poprzez wypełnianie arkuszy samooceny,
 - opiekunki przeprowadzają samoocenę nie rzadziej niż raz w roku,
 - arkusze samooceny zawierają kluczowe obszary pracy opiekuńczo-wychowawczej,
 - po wypełnieniu arkuszy ustalone jest krótkie spotkanie w celu omówienia wniosków z osobą nadzorującą,
 - na podstawie samooceny ustalone są indywidualne cele rozwojowe na kolejny rok.
4. Omawianie i planowanie pracy w ramach planu opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjnego:
 - opiekunki na bieżąco komunikują się w zakresie planowania pracy w ramach planu OWE, dodają swoje propozycje i uzgadniają ich realizację w dogodnym czasie.
5. Komunikowanie się z rodzicami
 - 1) Komunikacja bezpośrednia:
 - krótkie rozmowy podczas przyprowadzania i odbierania dziecka,
 - indywidualne konsultacje (po wcześniejszym umówieniu terminu),
 - zebrania grupowe.
 - 2) Komunikacja pośrednia
 - tablica ogłoszeń,
 - kontakt telefoniczny w ważnych sprawach,

- komunikacja mailowa/sms, wiadomość za pośrednictwem komunikatora messenger (informacje ogólne).
6. Monitorowanie rozwoju dziecka:
- obserwacje prowadzone są na bieżąco podczas codziennych zajęć,
 - dokumentowanie obserwacji odbywa się poprzez krótkie notatki pisemne sporządzane przez opiekunów w momentach mniejszej aktywności dzieci lub podczas ich zabawy swobodnej, przy zachowaniu pełnej opieki nad grupą,
 - dwa razy w ciągu roku opiekunowie wypełniają arkusze obserwacji cech rozwojowych dzieci i omawiają rozwój dziecka z rodzicami

Arkusz obserwacji cech rozwojowych dziecka 1-letniego – dokument nr 5

Arkusz obserwacji cech rozwojowych dziecka 2-letniego – dokument nr 6

Arkusz obserwacji cech rozwojowych dziecka 2-letniego – dokument nr 7

XXIV. PROCEDURA WDRAŻANIA NOWYCH PRACOWNIKÓW (Standard 12.2)

Procedura dotyczy wszystkich nowo zatrudnianych opiekunek.

1. Zakresy odpowiedzialności

a) Osoba nadzorująca lub osoba przez nią upoważniona:

- przedstawia zakres obowiązków oraz przekazuje kluczowe informacje o placówce,
- zapewnia niezbędne szkolenia i materiały dla nowej opiekunki,
- zapoznaje z zasadami i procedurami obowiązującymi w punkcie opieki, w tym w zakresie bezpieczeństwa,
- nadzoruje przebieg procesu adaptacji, który zwykle trwa do 2 miesięcy,
- regularnie monitoruje postępy, udziela informacji zwrotnych, wspólnie z nową opiekunką identyfikuje obszary do dalszej pracy,
- w oparciu o swoje wnioski decyduje o zakończeniu okresu adaptacyjnego i pełnym wdrożeniu opiekunki w obowiązki lub przedłużeniu okresu adaptacji.

b) Doświadczona opiekunka, tj. druga opiekunka, która pracuje w punkcie opieki:

- wprowadza nową opiekunkę w codzienne obowiązki,
- przekazuje informację o dzieciach i ich potrzebach,
- udziela bieżącego wsparcia i odpowiada na pytania dotyczące funkcjonowania punktu opieki,
- zapoznaje z planem dnia placówki,
- zapoznaje z podstawowymi zabawami i zajęciami edukacyjnym oraz metodami pracy.

2. Dokumentowanie

- dokumenty pracownicze do zatrudnienia,
- dokumenty potwierdzające kwalifikacje,
- dokumentacja szkoleń, w których uczestniczył nowy pracownik,
- oświadczenia potwierdzające zapoznanie się z dokumentami i procedurami.

XXV. SPOSÓB NADZORU REALIZACJI PLANU OWE (STANDARD 12.3)

Nadzór nad realizacją planu OWE prowadzony jest w sposób planowy i ciągły.

Realizacja planu OWE jest nadzorowana, z uwzględnieniem:

- 1) obserwacji zajęć z dziećmi,
- 2) przekazywania opiekunkom informacji zwrotnej na temat pracy z dziećmi,
- 3) samooceny pracy opiekunek z wykorzystaniem przygotowanych arkuszy lub kwestionariuszy.

Nadzór wykonywany jest przez osobę nadzorującą punkt opieki lub osobę upoważnioną.

Nadzór obejmuje obserwację aktywności personelu w pracy z dziećmi, prowadzoną w naturalnych warunkach codziennego funkcjonowania. Obserwacje dotyczą w szczególności organizacji dnia, sposobu wspierania samodzielności dzieci, jakości interakcji, reagowania na potrzeby dzieci oraz realizacji zaplanowanych działań wynikających z planu OWE. Obserwacje mają charakter wspierający i rozwojowy. Do obserwacji zaleca się stosowanie arkuszy samooceny pracy personelu.

Istotnym elementem nadzoru jest przekazywanie personelowi informacji zwrotnej na temat pracy z dziećmi. Informacja zwrotna przekazywana jest w sposób konstruktywny i obiektywny, z poszanowaniem doświadczenia i kompetencji pracowników, zarówno w formie bieżących rozmów, jak i podczas zaplanowanych spotkań. Jej celem jest wzmacnianie dobrych praktyk, omawianie obszarów wymagających doskonalenia oraz wspólne poszukiwanie rozwiązań. Podczas informacji zwrotnej należy skupić się na faktach. Informacja zwrotna powinna być wzmacniająca i służąca doskonaleniu warsztatu pracy.

Nadzór nad realizacją planu OWE uwzględnia również samoocenę pracy opiekunek, prowadzoną z wykorzystaniem przygotowanych arkuszy lub kwestionariuszy. Samoocena umożliwia opiekunkom refleksję nad własną praktyką, ocenę stopnia realizacji założeń planu OWE oraz identyfikację potrzeb rozwojowych. Wyniki samooceny stanowią punkt wyjścia do rozmów wspierających oraz planowania dalszych działań doskonalących.

Wnioski płynące z obserwacji, informacji zwrotnej oraz samooceny wykorzystywane są do bieżącej aktualizacji działań, wzmacniania jakości pracy opiekunek oraz rozwoju praktyki opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjnej.

XXVI. SYSTEM ORGANIZACJI I REALIZACJI SZKOLEŃ WEWNĘTRZNYCH I ZEWNĘTRZNYCH (Standard 12.4)

1. Diagnoza potrzeb szkoleniowych:

- W każdym roku przeprowadza się diagnozę potrzeb szkoleniowych personelu.
- Diagnoza opiera się na: wynikach obserwacji pracy opiekunek, analizie dokumentacji, np. arkuszach samooceny opiekunek, wynikach ankiet ewaluacyjnych wśród rodziców.
- Każda opiekunka ma prawo zgłosić swoje indywidualne potrzeby i propozycje szkoleń.

2. Realizacja szkoleń:

- Szkolenia wewnętrzne są organizowane wg. potrzeb, z wykorzystaniem potencjału i wiedzy opiekunek np. jedna opiekunka dzieli się swoją wiedzą i metodami pracy z pozostałym personelem.
- Szkolenia zewnętrzne są organizowane wg. potrzeb i wyboru opiekunek.
- Osoba nadzorująca w miarę możliwości, wspiera inicjatywy organizacyjnie i finansowo.
- Zdobyte w ramach szkoleń kompetencje są sukcesywnie wdrażane do codziennej pracy, a ich efekty monitorowane.

3. Ewaluacja i dokumentowanie

- Po zakończeniu roku osoba nadzorująca dokonuje analizy zrealizowanych szkoleń.
- Ocenia skuteczność przeprowadzonych działań, ich wpływ na jakość pracy.
- Wnioski z ewaluacji są wykorzystywane do planowania doskonalenia na kolejny rok.
- Dokumentowanie szkoleń odbywa się poprzez ich rejestr, tj.: tematykę, terminy, dane osobowe uczestników itp.

XXVII. SYSTEM WEWNĘTRZNEJ KOMUNIKACJI (Standard 12.5)

1. Zasady etyczne w relacjach między pracownikami – określają wartości i normy obowiązujące w codziennych kontaktach zawodowych

1) Zasady ogólne

- punkt opieki jest miejscem, gdzie szanowana jest godność każdej osoby,
- podstawą współpracy jest wzajemny szacunek i wspieranie w osiąganiu satysfakcji zawodowej,
- wspólną odpowiedzialnością jest stworzenie systemu wspierającego efektywną pracę,
- obowiązuje zasada równego traktowania bez względu na płeć, rasę, pochodzenie, wiek, przekonania czy orientację,
- komunikacja powinna opierać się na faktach, nie na domysłach,
- opiekunki współpracują ze sobą w celu zapewnienia najlepszej opieki nad dziećmi,
- opiekunki dzielą się wiedzą i doświadczeniem w duchu wzajemnego wsparcia.

2) Obowiązki pracodawcy

- docenianie wkładu pracowników w działania placówki,
- konstruktywne rozwiązywanie problemów z zachowaniem godności pracowników,
- tworzenie warunków do otwartego wyrażania poglądów,
- przeciwdziałanie wszelkim formom dyskryminacji,
- zapewnienie odpowiednich warunków pracy,
- wspieranie rozwoju zawodowego personelu,
- organizowanie regularnych szkoleń i spotkań,
- dbałość o dobrą atmosferę w miejscu pracy.

3) Obowiązki pracowników

- przestrzeganie zasad działania punktu opieki,
- przestrzeganie przepisów dotyczących ochrony dzieci,
- podejmowanie działań zgodne z odpowiednimi procedurami i zasadami obowiązującymi w instytucji, w przypadku powzięcia informacji o ich naruszeniu.

Droga rozwiązywania konfliktów między pracownikami

- 1) Jeśli osoba z personelu ma problem związany z zachowaniem współpracownika, a dobrostan dzieci nie jest zagrożony, to w pierwszej kolejności stara się rozwiązać problem z tą osobą. Jeśli ta droga zawiedzie, zwraca się do osoby nadzorującej z prośbą o pomoc.
- 2) Jeśli w wyniku konfliktu interes dziecka jest zagrożony, to każdy pracownik który zauważy problem jest zobowiązany do niezwłocznego przekazania informacji o nim przełożonym.
- 3) Osoba nadzorująca po otrzymaniu zgłoszenia przeprowadza rozmowy z zaangażowanymi stronami w celu obiektywnego rozpoznania sytuacji i podjęcia odpowiednich kroków.

- 4) Wszystkie strony konfliktu mają prawo do wyrażenia swojego stanowiska i bycia wysłuchanymi.

Sposoby wzajemnej wymiany informacji na temat pracy

Sprawny przepływ informacji, otwarta i życzliwa atmosfera, poczucie wspólnego celu – to cechy dobrze funkcjonującego zespołu, który potrafi sprostać codziennym wyzwaniom pracy z małymi dziećmi.

System komunikacji wewnętrznej, obejmuje takie elementy jak:

- regularne spotkania zespołu, które są okazją do omówienia bieżących spraw, zaplanowania działań, wymiany informacji o dzieciach,
- wykorzystanie narzędzi komunikacji elektronicznej (e-mail, komunikatory, zamknięte grupy) do szybkiej wymiany informacji, dzielenia się pomysłami, materiałami,
- organizowanie nieformalnych spotkań integracyjnych dla pracowników, wzmacniających wzajemne relacje i poczucie zespołowości,
- jasne zasady komunikowania się w sytuacjach konfliktowych.

XXVIII. DBAŁOŚĆ PERSONELU O BEZPIECZEŃSTWO I ZDROWIE DZIECI (Standard 13)

1. Kodeks etyczny - relacje między personelem a dziećmi

1) Zasady podstawowe:

- nadrzędnym celem jest zapewnienie dzieciom odpowiedniej opieki w bezpiecznych warunkach,
- wspieranie rozwoju i uczenia się dzieci z poszanowaniem różnic indywidualnych,
- tworzenie pozytywnego środowiska emocjonalnego i społecznego,
- niedopuszczalne są praktyki dyskryminujące jakiegokolwiek dziecko,
- każde dziecko ma prawo do indywidualnego tempa rozwoju,
- zapewnienie dzieciom poczucia bezpieczeństwa i akceptacji,
- wspieranie naturalnej ciekawości i aktywności dzieci,
- reagowanie na potrzeby dzieci w sposób wrażliwy i empatyczny.

2) Bezpieczeństwo i ochrona:

- dbałość o bezpieczeństwo dzieci poprzez stały nadzór i monitorowanie otoczenia
- zakaz stosowania jakichkolwiek form przemocy fizycznej lub psychicznej,
- respektowanie granic osobistych dziecka i jego prywatności,
- wykonywanie wszelkich czynności pielęgnacyjnych z poszanowaniem godności dziecka,
- regularne sprawdzanie bezpieczeństwa sprzętów i zabawek,
- przestrzeganie zasad higieny i profilaktyki zdrowotnej,
- natychmiastowe reagowanie na sytuacje zagrożenia,
- odpowiednie zabezpieczenie pomieszczeń i placu zabaw,

3) Zasady kontaktu fizycznego:

- kontakt fizyczny ogranicza się do niezbędnych czynności opiekuńczych i pielęgnacyjnych,
- wszystkie działania wymagające kontaktu fizycznego wykonywane są z poszanowaniem godności dziecka,
- niedozwolone są zachowania naruszające integralność fizyczną dziecka,
- opiekunki nie mogą inicjować niepotrzebnego kontaktu fizycznego,
- podczas czynności pielęgnacyjnych należy zapewnić dziecku poczucie intymności,

- przytulanie dziecka tylko w sytuacjach, gdy potrzebuje pocieszenia,
 - delikatne i spokojne wykonywanie czynności opiekuńczych,
 - szanowanie osobistych granic dziecka.
- 4) Wspieranie rozwoju:
- tworzenie warunków sprzyjających indywidualnemu rozwojowi każdego dziecka,
 - wspieranie samodzielności dzieci adekwatnie do ich wieku i możliwości,
 - niefaworyzowanie któregośkolwiek z dzieci,
 - zauważanie i pozytywne wzmacnianie zachowania dzieci,
 - organizowanie zajęć dostosowanych do możliwości rozwojowych,
 - wspieranie rozwoju motorycznego, poznawczego i społeczno-emocjonalnego,
 - dokumentowanie postępów rozwojowych dzieci,
 - tworzenie inspirującego środowiska edukacyjnego.
- 5) Organizacja opieki:
- przestrzeganie stałego rytmu dnia,
 - zapewnienie odpowiedniej ilości czasu na odpoczynek,
 - dbałość o prawidłowe żywienie,
 - organizowanie zajęć na świeżym powietrzu,
 - dostosowanie zajęć do potrzeb i możliwości dzieci,
 - elastyczne reagowanie na potrzeby dzieci,
 - zapewnienie odpowiedniej ilości czasu na swobodną zabawę,
 - tworzenie okazji do samodzielnego poznawania świata.
2. **Kodeks etyczny - relacje między personelem a rodzicami**
- 1) Zasady podstawowe:
- uznanie rodziny jako pierwszego i najważniejszego środowiska rozwoju dziecka,
 - budowanie partnerskich relacji opartych na zaufaniu,
 - włączanie rodziców w życie punktu opieki,
 - szanowanie różnorodności rodzin,
 - budowanie wspólnoty w placówce,
- 2) Komunikacja:
- regularne informowanie o rozwoju dziecka i jego potrzebach,
 - konsultowanie ważnych decyzji dotyczących dziecka,
 - zachowanie poufności informacji o rodzinie,
 - organizowanie regularnych spotkań indywidualnych,
 - prowadzenie tablicy informacyjnej dla rodziców,
 - przygotowywanie pisemnych informacji o postępach dziecka,
- 3) Granice zawodowe:
- kontakty ograniczają się do spraw związanych z opieką nad dzieckiem,
 - nie jest dozwolone wykorzystywanie relacji służbowych do celów prywatnych,
 - w sytuacjach konfliktowych między członkami rodziny należy zachować neutralność,
 - zachowanie profesjonalnego dystansu w relacjach,
 - nieprzekraczanie granic prywatności rodziny,
 - unikanie angażowania się w sprawy osobiste rodziny.
- 4) Zasady kontaktu:
- komunikacja odbywa się w godzinach pracy punktu opieki,
 - ustalenie preferowanych form kontaktu z rodzicami,
 - przestrzeganie ustalonych godzin konsultacji,
 - organizowanie spotkań w odpowiednich warunkach,

- dokumentowanie ważnych ustaleń z rodzicami.
- 5) Wsparcie dla rodziców:
- udostępnianie materiałów informacyjnych,
 - doradztwo w zakresie rozwoju dziecka,
 - wspieranie w sytuacjach trudnych,
 - informowanie o możliwościach wsparcia specjalistycznego,
 - organizowanie grup wsparcia dla rodziców,
 - pomoc w okresie adaptacji dziecka,
 - budowanie społeczności rodziców.
3. Personel podpisuje zobowiązanie do respektowania kodeksu etycznego.
4. Personel jest zapoznany z:
- 1) procedurami przyjmowania i wydawania dzieci oraz zasadami obecności osób trzecich w punkcie opieki;
 - 2) procedurami ochrony danych osobowych i wizerunku dzieci;
 - 3) procedurami zapobiegania wypadkom i postępowania w sytuacji wypadku i zasadami postępowania w przypadku choroby dziecka.
5. W punkcie opieki tworzony jest i konsultowany z rodzicami indywidualny program pobytu dzieci o specjalnych potrzebach uwzględniający ich możliwości oraz sposoby ich zaspokajania oraz monitorowania.
- Arkusze indywidualnego programu pobytu – dokument nr 8.

XXIX. PROCEDURA ZAPOBIEGANIA WYPADKOM PODCZAS POBYTU DZIECI W PUNKCIE OPIEKI (Standard 13.3)

1. Zakres stosowania

Procedura obowiązuje we wszystkich przestrzeniach, w których przebywają dzieci – w salach, na korytarzach, w łazienkach, w szatni, na placu zabaw, a także podczas wyjść poza teren punktu opieki.

2. Odpowiedzialność

Bezpośrednią odpowiedzialność za bezpieczeństwo dzieci ponoszą opiekunki .

Opiekunki są zobowiązane do:

- stałego nadzoru nad dziećmi, aktywnego zapobiegania sytuacjom potencjalnie niebezpiecznym,
- natychmiastowego reagowania w przypadku wystąpienia zagrożenia,
- zgłaszania osobie nadzorującej wszelkich obaw, uwag, incydentów związanych z bezpieczeństwem,
- utrzymywania sali i jej wyposażenia w stanie niestwarzającym zagrożeń,
- edukowania dzieci (w sposób dostosowany do ich wieku) na temat zasad bezpieczeństwa.

3. Opis postępowania

- 1) Zapewnienie bezpiecznej przestrzeni:

- sale i inne pomieszczenia, w których przebywają dzieci, muszą spełniać normy bezpieczeństwa określone w stosownych przepisach (itp. odpowiednia powierzchnia, oświetlenie, wentylacja, ogrzewanie),
- podłogi muszą być równe, antypoślizgowe, bez wystających elementów,
- gniazdka elektryczne muszą być zabezpieczone,
- wszelkie środki chemiczne, ostre narzędzia muszą być przechowywane w zamkniętych pomieszczeniach, niedostępnych dla dzieci,
- zabawki i pomoce dydaktyczne muszą posiadać atesty bezpieczeństwa, być regularnie sprawdzane pod kątem zużycia, uszkodzeń, czyszczone,
- plac zabaw musi mieć bezpieczną nawierzchnię, sprzęt dostosowany do wieku dzieci, być ogrodzony i regularnie kontrolowany pod kątem usterek,
- punkt opieki jest wyposażony w apteczkę pierwszej pomocy z aktualnym, wyposażeniem, regularnie kontrolowanym,
- opiekunki są przeszkolone w zakresie udzielania pierwszej pomocy dzieciom.

2) Zapewnienie stałego nadzoru:

- opiekunki muszą przez cały czas aktywnie nadzorować dzieci, znać liczbę dzieci pod swoją opieką w każdym momencie,
- zabrania się pozostawiania dzieci bez nadzoru, nawet na krótką chwilę,
- w sytuacjach wymagających wyjścia opiekunki (itp. do toalety) musi ona zapewnić zastępstwo drugiej opiekunki,
- szczególną uwagę należy zwracać podczas zabaw na placu, spacerów, wycieczek – dziecko zawsze musi być w zasięgu wzroku i słuchu opiekunki,
- podczas zabaw na placu zabaw należy sprawdzić teren pod kątem bezpieczeństwa, usunąć ewentualne zagrożenia.

3) Zapobieganie wypadkom i urazom:

- opiekunki uczą dzieci bezpiecznych zachowań (itp. nie popychamy kolegów),
- wprowadzane są jasne, zrozumiałe dla dzieci zasady dotyczące bezpieczeństwa,
- dzieci są uczone, jak bezpiecznie korzystać z zabawek, sprzętu na placu zabaw,
- opiekunki kontrolują, czy obuwie dzieci jest odpowiednio zapięte dla uniknięcia potknięć, upadków,
- podczas zabaw ruchowych, ćwiczeń gimnastycznych opiekunki asekurują dzieci,
- opiekunki uczą dzieci, jak unikać potencjalnie niebezpiecznych sytuacji np. nie oddalamy się od grupy na spacerze,
- opiekunki nie korzystają z telefonu podczas sprawowania opieki nad dziećmi.

4) Bezpieczeństwo na placu zabaw:

- niedozwolone jest wyprowadzanie dzieci na plac zabaw, który stanowiłby zagrożenie dla dzieci,
- dzieci mogą przebywać na placu zabaw wyłącznie pod nadzorem opiekunek,
- w czasie pobytu dzieci na placu zabaw opiekunki mają obowiązek czuwać nad ich bezpieczeństwem oraz organizować im warunki do bezpiecznej zabawy,
- podczas zabawy dzieci przestrzegają ustalonych wcześniej zasad bezpieczeństwa, zadaniem opiekunek jest systematyczne przypominanie dzieciom zasad bezpiecznego przebywania na świeżym powietrzu i korzystania ze sprzętów znajdujących się na placu zabaw,
- zabawki na plac zabaw przynoszą i wynoszą opiekunki,
- opiekunki pomagają korzystać z urządzeń i zabawek na placu zabaw,

- opiekunki zobowiązane są natychmiast reagować na wszelkie sytuacje lub zachowania dzieci stanowiące zagrożenie dla ich bezpieczeństwa, np. zbliżanie się do ogrodzenia i rozmawianie z przygodnymi osobami, znalezienia na placu przedmiotów stanowiących zagrożenie.

5) Bezpieczeństwo podczas wyjść i spacerów:

- przed wyjściem z budynku opiekunki liczą dzieci,
- opiekunki przypominają dzieciom o zasadzie nieoddalania się od nich,
- dzieci poruszają się przy wężu spacerowym - opiekunki idą od strony ulicy,
- trasa spaceru jest dostosowana do wieku i możliwości dzieci,
- liczba dzieci jest stale kontrolowana przez opiekunki w czasie spaceru i po przyjsciu z niego,
- przechodzenie przez ulicę odbywa się tylko w miejscach do tego przeznaczonych,
- w przypadku złego samopoczucia lub pojawiającej się choroby dziecko nie może uczestniczyć w spacerze - opiekun zobowiązany jest powiadomić rodziców o zaistniałej sytuacji.

XXX. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA NIESZCZĘŚLIWEGO WYPADKU (Standard 13.3)

Wypadek dziecka to nagłe zdarzenie powodujące uraz, wywołane przyczyną zewnętrzną.

1. Podczas lekkich obrażeń (otarcia, skaleczenia):

- 1) opiekunka udziela dziecku doraźnej pomocy przedmedycznej oraz zabezpiecza pozostałe dzieci pozostające pod opieką,
- 2) sporządza notatkę o okolicznościach zdarzenia,
- 3) powiadamia osobę nadzorującą,
- 4) powiadamia telefonicznie rodziców prawnych dziecka o okolicznościach powstania obrażeń, wspólnie z rodzicami ustala dalsze czynności.

2. Podczas poważnego wypadku:

- 1) opiekunka udziela dziecku doraźnej pomocy przedmedycznej (sposób udzielania pomocy uzależniony jest od potrzeb poszkodowanego dziecka i rodzaju wypadku),
- 2) zabezpiecza miejsce wypadku (celem wykluczenia osób niepowołanych),
- 3) powiadamia osobę nadzorującą,
- 4) niezwłocznie powiadamia rodziców o nieszczęśliwym wypadku, gdy zdarzenie nie zagraża życiu dziecka i nie wymaga natychmiastowej interwencji lekarskiej wspólnie z rodzicami ustala dalsze kroki postępowania (postępuje zgodnie z sugestią rodziców),
- 5) jeżeli zdarzenie zagraża życiu dziecka i wymaga natychmiastowej interwencji lekarskiej wzywa pogotowie ratunkowe,
- 6) w przypadku wezwania pogotowia ratunkowego decyzję o dalszym leczeniu dziecka podejmuje lekarz zespołu ratunkowego, w miarę możliwości zespół ratunkowy wraz z dzieckiem oczekuje na przybycie rodziców,
- 7) jeżeli jednak konieczne jest natychmiastowe przewiezienie dziecka do szpitala, opiekunka informuje o tym fakcie rodziców,
- 8) w dniu zdarzenia wypełnia sporządza notatkę, w której opisuje przebieg zdarzenia.

Podczas poważnego wypadku Burmistrz lub wyznaczona przez niego osoba:

- 1) zawiadamia współpracującego z instytucją inspektora bhp,

- 2) o wypadku śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym zawiadamia niezwłocznie prokuratora i policję,
- 3) o wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia, zawiadamia niezwłocznie powiatowego inspektora sanitarnego,
- 4) jeżeli wypadek został spowodowany niesprawnością techniczną urządzeń lub pomieszczenia zabezpiecza to miejsce do czasu dokonania oględzin,
- 5) powołuje zespół powypadkowy, który przeprowadza postępowanie powypadkowe i sporządza dokumentację powypadkową, w tym protokół powypadkowy,
- 6) prowadzi rejestr wypadków,
- 7) omawia z pracownikami okoliczności i przyczyny wypadku oraz ustala środki zapobiegawcze.

Wzór protokołu powypadkowego – dokument nr 9

XXXI. WSPÓŁPRACA OPIEKUNEK I RODZICÓW OPARTA NA WZAJEMNYM SZACUNKU I OTWARTOŚCI W CELU KSZTAŁTOWANIA SPÓJNEGO ŚRODOWISKA ROZWOJU DZIECI (Standard 16)

1. Opiekunki zapewniają systematyczne informowanie rodziców o realizacji planu opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjnego przez co najmniej jeden z poniższych kanałów:
 - 1) bezpośrednie rozmowy z rodzicami podczas odbioru dziecka,
 - 2) tablica informacyjna w placówce,
 - 3) inne dostosowane do potrzeb rodziców i możliwości placówki.
2. Opiekunki organizują spotkania grupowe z rodzicami minimum raz w roku - na spotkaniu omawiane są sprawy dotyczące całej grupy, prezentowane są plany i osiągnięcia punktu opieki, przekazywane są wskazówki dotyczące podnoszenia kompetencji rodzicielskich itp.
3. Opiekunki informują rodziców o planowanych spotkaniach (indywidualnych i grupowych) z co najmniej dwutygodniowym wyprzedzeniem poprzez umieszczenie informacji na tablicy ogłoszeń oraz za pośrednictwem komunikatora messenger.
4. Co najmniej raz w roku dokonywane jest badanie satysfakcji rodziców dotyczące funkcjonowania punktu opieki, panującej atmosfery i relacji rodziców z opiekunkami:
Metody badania satysfakcji:
 - dyskusja na zebraniu,
 - ankiety satysfakcji – wzór ankiety – dokument nr 10
 - indywidualne rozmowy.
5. Wyniki badania satysfakcji rodziców są uwzględniane w modyfikacji pracy opiekunek.

XXXII. WARUNKI UMOŻLIWIAJĄCE RODZICOM WŁĄCZANIE SIĘ W ŻYCIE PUNKTU OPIEKI (Standard 17)

1. Lista spraw dotyczących rodziców:

LP	Zagadnienie	Konsultowane z rodzicami	Decyzja podejmowana jest wspólnie
1	Plan dnia		
2	Wycieczki		
3	Obchodzenie świąt i uroczystości		
4	Obchodzenie urodzin		
5	Zajęcia dodatkowe		
6	Aktualizacja planu OWE		
7	Godziny otwarcia placówki		
8	Indywidualne decyzje dotyczące dziecka		

2. Formy uczestnictwa rodziców w życiu punktu opieki:

- prowadzenie przez rodziców zajęć prezentujących ich pasje, zawody (np. muzyczne, plastyczne, sportowe);
- włączenie się w prace na rzecz punktu opieki (np. przygotowanie kostiumów na specjalne wydarzenia),
- czytanie dzieciom bajek przez chętnych rodziców.

3. Rodzice mają miejsce, w którym mogą zostawić informacje dla innych rodziców – w szatni umieszczona jest specjalna skrzynka, w której rodzice mogą pozostawiać informacje dla pozostałych rodziców.

4. Zasady przebywania rodziców na terenie punktu opieki w pomieszczeniach i na zewnątrz:

- 1) Rodzice mogą wchodzić na teren punktu opieki wyłącznie w godzinach otwarcia punktu.
- 2) Rodzice mogą wchodzić tylko do pomieszczeń ogólnodostępnych.
- 3) Rodzice są zobowiązani do zachowania ciszy i spokoju, by nie zakłócać pracy grup.
- 4) Obowiązuje zakaz fotografowania i filmowania dzieci oraz pomieszczeń bez zgody osoby nadzorującej punkt opieki.
- 5) Nie wolno pozostawiać wózków, toreb, parasoli itp. w przejściach ewakuacyjnych.
- 6) Zabrania się przebywania na terenie punktu opieki pod wpływem alkoholu lub środków odurzających.

XXXIII. WARUNKI DO PODNOSZENIE KOMPETENCJI RODZICIELSKICH W WYCHOWANIU DZIECI (Standard 18)

1. Opiekunki udostępniają rodzicom materiały edukacyjne w zakresie wychowania dzieci bez przemocy oraz ochrony przed wykorzystywaniem poprzez:
 - udostępnianie linków
 - ulotki, broszury
 - ogłoszenia w sprawie oferty szkoleń.
2. Opiekunki udostępniają rodzicom materiały informacyjne w formie ulotek, broszur i linków na temat standardów ochrony małoletnich np.:
 - „Czym jest przemoc wobec dzieci i jak ją rozpoznać?”
 - „Na czym polegają zasady bezpiecznych relacji dorosły-dziecko?”
3. Opiekunki wspierają rodziców w nawiązaniu kontaktów ze specjalistami spoza placówki, udzielają informacji o możliwości uzyskania pomocy w najbliższej okolicy.
4. Opiekunki udostępniają rodzicom inne niż wskazane powyżej materiały dotyczące różnych aspektów rozwoju dzieci np.: materiały i wskazówki dotyczące odżywiania dzieci, zdrowia i profilaktyki chorób, wartości aktywnego spędzania czasu w naturze, kontaktów z rodzeństwem i innymi dziećmi. Materiały edukacyjne wywiesza się na tablicy ogłoszeń oraz udostępnia linki do stron internetowych.

XXXIV. WZORY DOKUMENTÓW

1. Dokument nr 1 – wzór ankiety informacyjnej o dziecku
2. Dokument nr 2 – wzór arkusza samooceny działań wspierających autonomię dziecka podczas czynności higienicznych
3. Dokument nr 3 – wzór arkusza samooceny działań wspierających autonomię dziecka podczas posiłków
4. Dokument nr 4 – wzór arkusza samooceny zadań dotyczących interakcji z dziećmi
5. Dokument nr 5 – wzór arkusza obserwacji cech rozwojowych dziecka 1-letniego
6. Dokument nr 6 – wzór arkusza obserwacji cech rozwojowych dziecka 2-letniego
7. Dokument nr 7 – wzór arkusza obserwacji cech rozwojowych dziecka 3-letniego
8. Dokument nr 8 – wzór arkusza indywidualnego programu pobytu
9. Dokument nr 9 – wzór protokołu powypadkowego
10. Dokument nr 10 – wzór ankiety satysfakcji rodziców

ANKIETA INFORMACYJNA O DZIECKU

Nazwisko i imię dziecka:

Data urodzenia:

INFORMACJE O DZIECKU:

Proszę zaznaczyć (podkreślić) lub uzupełnić te stwierdzenia, które charakteryzują Państwa dziecko.

Proszę, w kilku określeniach scharakteryzować dziecko: np. jest pogodne, radosne, otwarte, smutne, często płacze, jest ruchliwe, spokojne itp.

.....
.....
.....

ZACHOWANIE DZIECKA:

1. Czy i jak dziecko siebie nazywa?

.....

2. Komunikuje się pomocą:

- 1) gestów i mimiki
- 2) używa pojedynczych wyrazów
- 3) buduje proste zdania
- 4) mówi płynnie
- 5)

3. W nowych sytuacjach jest:

- 1) onieśmiałe
- 2) swobodne
- 3) zaniepokojone
- 4)

4. Najczęściej bawi się:

- 1) samo
- 2) z opiekunem
- 3) z innymi dziećmi
- 4)

5. Gdy jest zdenerwowane:

- 1) płacze-przewraca się na ziemię
- 2) bije, gryzie innych
- 3) rzuca zabawkami
- 4) zamyka się w sobie
- 5) raczej ustępuje
- 6) prosi o pomoc opiekunów
- 7)

6. Czego dziecko się boi?

.....
.....

CZYNNOŚCI HIGIENICZNE I SAMOOBSŁUGA:

1. Czy dziecko sygnalizuje potrzeby fizjologiczne? TAK/NIE
2. Czy korzysta z nocnika? TAK/NIE
3. Czy dziecko używa pampersów?
 - 1) zawsze
 - 2) sporadycznie (np. podczas spaceru itp.)
 - 3) tylko do spania
 - 4) nie używa
 - 5)
4. Czy potrzebuje pomocy przy myciu rącek i buzi? TAK/NIE
5. Czy wymaga pomocy przy ubieraniu i rozbieraniu odzieży, bucików? TAK/NIE

JEDZENIE:

1. Czy dziecko wymaga pomocy przy jedzeniu? TAK/NIE
2. Czy dziecko próbuje jeść samodzielnie? TAK/NIE
3. Czy podawane są pokarmy stałe (nierozdrobnione)? TAK/NIE
4. Potrafi pić z kubeczka TAK/NIE
5. Potrafi pić tylko z butelki TAK/NIE
6. Czy jest uczulone na jakieś produkty, jeśli tak to na jakie?
.....

SEN:

1. W jakich godzinach dziecko śpi w ciągu dnia?
.....
2. Czy wymaga kołysania? TAK/NIE
3. Czy przy usypianiu potrzebuje pieluchy, smoczka, zabawki itp.?
.....
4. Inne przyzwyczajenia ułatwiające dziecku zaśnięcie:
.....

ZDROWIE:

1. Czy często choruje? TAK/ NIE
2. Jeżeli tak, to na jakie choroby najczęściej?
.....
.....
3. Czy przy podwyższonej temperaturze u dziecka wystąpiły kiedykolwiek niepokojące objawy np. drgawki? TAK/NIE
4. Jakie choroby zakaźne przebyło dziecko?
.....
.....
5. Czy dziecko ma alergię (jeśli tak proszę wymienić alergen):
.....
.....
6. Czy miało wypadki? TAK/ NIE
Jeżeli TAK to jakie?
.....
7. Czy miało utraty przytomności? TAK/ NIE
8. Czy dziecko jest pod stałą opieką specjalistyczną? TAK/ NIE
 - 1) Jacy specjaliści opiekują się dzieckiem?
.....

- 2) Które z zaleceń specjalistów powinny być wypełniane również u dziennego opiekuna?
.....
9. Czy dziecko na stałe przyjmuje leki? TAK/ NIE
Jeśli tak to jakie?
.....
.....

INFORMACJE DODATKOWE O DZIECKU:

- 1) Do dziecka zwracamy się (pełne imię, zdrobnienie)
- 2) Nasze dziecko potrzebuje czułości, gdy
.....
- 3) Nasze dziecko denerwuje się, gdy
.....
- 4) Ulubione zabawy naszego dziecka to:
.....
- 5) Ulubione zabawki naszego dziecka to:
.....

INNE WAŻNE INFORMACJE O DZIECKU:

.....
.....
.....

OCZEKIWANIA RODZICÓW względem opiekunki, punktu opieki:

.....
.....
.....

Informacje zbierana są w celu lepszego poznania dziecka oraz posłużą w zorganizowaniu codziennego opieki.

Zgadzam się na zbieranie wymienionych danych i informacji wyłącznie na użytek dziennego

Data

Podpis matki

Data

Podpis ojca

**ARKUSZ SAMOOCENY PERSONELU
W ZAKRESIE DZIAŁAŃ WSPIERAJĄCYCH AUTONOMIĘ DZIECKA
PODCZAS CZYNNOŚCI HIGIENICZNYCH**

Data wypełnienia:

Okres podlegający ocenie:

Skala ocen:

1 - bardzo rzadko; 2 – czasami; 3 – często; 4 - prawie zawsze; 5 – zawsze;

I. Mycie rąk

Oceń swoje działania:

- ☐ Zapewniam dzieciom dostęp do umywalki dostosowany do wzrostu
- ☐ Demonstruję prawidłową technikę mycia rąk
- ☐ Pozwalam dzieciom na samodzielne dozowanie mydła
- ☐ Używam piosenek/wierszyków podczas mycia rąk
- ☐ Daję dzieciom wystarczająco dużo czasu na samodzielne mycie

II. Korzystanie z toalety

Oceń swoje działania:

- ☐ Reaguję na sygnały dziecka o potrzebie fizjologicznej
- ☐ Przypominam o toalecie w odpowiednich momentach
- ☐ Pomagam w odpinaniu/zapinaniu ubrań, tylko gdy jest to konieczne
- ☐ Szanuję prywatność dziecka
- ☐ Zauważam samodzielne próby korzystania z toalety i komunikuję to dziecku

III. Zmiana pieluszki

Oceń swoje działania:

- ☐ Informuję dziecko o kolejnych krokach podczas przewijania
- ☐ Zachęcam do współpracy (np. podnoszenie nóżek)
- ☐ Nazywam części ciała podczas przewijania
- ☐ Nawiązuję kontakt wzrokowy z dzieckiem
- ☐ Reaguję na komunikaty dziecka podczas przewijania

IV. Ubieranie/rozbieranie

Oceń swoje działania:

- ☐ Daję dziecku czas na samodzielne próby
- ☐ Pomagam dziecku tylko w zakładaniu/rozbieraniu trudnych elementów garderoby
- ☐ Zachęcam do rozpoznawania własnych rzeczy
- ☐ Zauważam i doceniam wysiłek włożony w każdą samodzielną prób
- ☐ Motywuję do porządkowania ubrań

V. Ogólne podejście

Oceń swoje działania:

- ☐ Używam prostego, zrozumiałego języka
- ☐ Szanuję indywidualne tempo każdego dziecka
- ☐ Unikam wyręczania dzieci w czynnościach higienicznych
- ☐ Doceniam wysiłek, nie tylko efekt starań dziecka
- ☐ Zachowuję spokój i cierpliwość w przypadku niepowodzeń

VI. Refleksja końcowa

W których obszarach czuję się najpewniej?

.....

.....

.....

.....

Które obszary wymagają doskonalenia?

.....

.....

.....

.....

VII. Plan rozwoju

Wskaż działania, które podejmiesz w najbliższym czasie, aby lepiej wspierać autonomię dzieci:

1.
2.
3.

Data kolejnej samooceny:

Podpis osoby wypełniającej:

Podpis przełożonego:

Data analizy ankiety:

Osoba analizująca:

Wnioski i rekomendacje:

.....

.....

.....

.....

**ANKIETA SAMOOCENY DZIAŁAŃ PERSONELU
WSPIERAJĄCYCH AUTONOMIĘ DZIECKA PODCZAS POSILKÓW**

Data wypełnienia:

Okres podlegający ocenie:

Skala ocen:

1 - bardzo rzadko; 2 – czasami; 3 – często; 4 - prawie zawsze; 5 - zawsze

I. Przygotowanie przestrzeni

Oceń swoje działania:

- ☐ Sprawdzam czy meble są dostosowane do wzrostu dzieci
- ☐ W razie potrzeby zapewniam foteliki do karmienia
- ☐ Zapewniam odpowiednie sztucce i naczynia
- ☐ Utrzymuję czystą przestrzeń do jedzenia

II. Przygotowanie do posiłku

Oceń swoje działania:

- ☐ Wspieram dzieci w samodzielnym myciu rąk
- ☐ Pozwalam na samodzielne zajmowanie miejsc
- ☐ Uczę prawidłowego trzymania sztućców
- ☐ Zapewniam odpowiedni czas na przygotowanie

III. Podczas posiłku

Oceń swoje działania:

- ☐ Respektuję indywidualne tempo jedzenia
- ☐ Reaguję tylko wtedy, gdy dziecko potrzebuje pomocy
- ☐ Zachowuję spokój przy rozlaniu/rozsypaniu
- ☐ Przypominam o nierozmawianiu podczas jedzenia

IV. Bezpieczeństwo

Oceń swoje działania:

- ☐ Stale obserwuję dzieci podczas posiłku
- ☐ Sprawdzam temperaturę potraw
- ☐ Kontroluję wielkość kęsów
- ☐ Pilnuję prawidłowej pozycji przy stole
- ☐ Natychmiast reaguję na sytuacje ryzykowne

V. Zachowania przy stole

Oceń swoje działania:

- ☐ Modeluję właściwe zachowania przy stole

- ☐ Uczę skupienia na jedzeniu
- ☐ Pomagam w utrzymaniu spokojnej atmosfery
- ☐ Wspieram w samodzielnym sprzątaniu po posiłku
- ☐ Doceniam wysiłek włożony w samodzielne jedzenie

VI. Refleksja końcowa

W których obszarach czuję się najpewniej?

.....

.....

.....

Które obszary wymagają doskonalenia?

.....

.....

.....

VII. Plan rozwoju

Wskaż działania, które podejmiesz w najbliższym czasie, aby lepiej wspierać autonomię dzieci podczas posiłków:

1.
2.
3.

Data kolejnej samooceny:

Podpis osoby wypełniającej:

Podpis przełożonego:

Data analizy ankiety:

Osoba analizująca:

Wnioski i rekomendacje:

.....

.....

.....

ANKIETA SAMOOCENY DZIAŁAŃ DOTYCZĄCYCH INTERAKCJI Z DZIEĆMI

Data wypełnienia:

Okres podlegający ocenie:

Instrukcja:

Niniejsza ankieta służy do samooceny realizacji zadań związanych z budowaniem relacji z dziećmi i komunikacją w punkcie opieki.

Proszę o szczerą ocenę własnych działań w skali od 1 do 5, gdzie:

- 1 - rzadko stosuję / wymaga znacznej poprawy
- 2 - czasami stosuję / wymaga poprawy
- 3 - stosuję z umiarkowaną częstotliwością / akceptowalny poziom
- 4 - często stosuję / dobry poziom
- 5 - konsekwentnie stosuję / bardzo dobry poziom

I. Budowanie poczucia bezpieczeństwa

- ☐ Utrzymuję stały rytm dnia
- ☐ Zapowiadam dzieciom najważniejsze zmiany w planie dnia
- ☐ Stosuję powtarzalne rytuały (np. przy powitaniu, pożegnaniu)
- ☐ Przybliżam się do poziomu oczu dziecka podczas rozmowy
- ☐ Reaguję na sygnały dyskomfortu dziecka
- ☐ Zapewniam każdemu dziecku chwilę indywidualnej uwagi
- ☐ Respektuję potrzebę korzystania z przedmiotów przejściowych (np. przytulanki, kocyk)

II. Komunikacja i reagowanie na zachowania dzieci

- ☐ Utrzymuję kontakt wzrokowy podczas komunikacji z dzieckiem
- ☐ Używam spokojnego tonu głosu nawet w trudnych sytuacjach
- ☐ Nazywam emocje dzieci
- ☐ Stosuję proste, zrozumiałe komunikaty
- ☐ Przekierowuję uwagę dzieci w sytuacjach konfliktowych
- ☐ Jasno komunikuję granice i zasady

III. Komunikowanie aktywności i zmian

- ☐ Przeprowadzam poranny krąg z omówieniem głównych aktywności
- ☐ Używam wizualnych wskazówek (obrazki, przedmioty) dla oznaczenia kluczowych momentów dnia
- ☐ Stosuję ustalone sygnały zapowiadające zmianę aktywności
- ☐ Wyjaśniam dzieciom nieplanowane zmiany w prosty sposób

IV. Współpraca w zespole

- ☐ Stosuję uzgodnione z zespołem metody reagowania na typowe zachowania
- ☐ Używam wspólnych sygnałów i komunikatów ustalonych w placówce
- ☐ Uczestniczę w spotkaniach zespołu
- ☐ Dostosowuję swoje działania do indywidualnych potrzeb dzieci

V. Trudności i obszary do rozwoju

1. Jakie trudności najczęściej napotykam w komunikacji z dziećmi?

.....

.....

.....

2. W jakich sytuacjach czuję, że moja komunikacja z dziećmi jest najbardziej efektywna?

.....

.....

.....

3. Jakie metody/techniki chciał(a)bym rozwinąć w zakresie budowania relacji z dziećmi?

.....

.....

.....

4. Jakiego wsparcia potrzebuję, aby poprawić interakcje z dziećmi?

.....

.....

.....

Data kolejnej samooceny:

Podpis osoby wypełniającej:

Podpis przełożonego:

Data analizy ankiety:

Osoba analizująca:

Wnioski i rekomendacje:

.....

.....

.....

ARKUSZ OBSERWACJI CECH ROZWOJOWYCH DZIECKA
1 – rocznego (12 – 18 miesięcy)

Imię i nazwisko dziecka:

Data urodzenia:

Daty kolejnych obserwacji:

' obserwacja I:

' obserwacja II:

Prowadzący obserwację:

Obserwowana cecha	Obserwacja I				Obserwacja II			
	Wysoki poziom rozwoju cechy	Przeciętny poziom rozwoju cechy	Niski poziom rozwoju cechy	Brak danej cechy	Wysoki poziom rozwoju cechy	Przeciętny poziom rozwoju cechy	Niski poziom rozwoju cechy	Brak danej cechy
ROZWÓJ FIZYCZNY								
1. Samodzielnie chodzi								
2. Samo stoi								
3. Popycha piłkę nogą								
4. Schyla się po zabawkę i nie upada								

5. Chodzi trzymając np. piłkę								
6.								
7.								
ROZWÓJ UMYSŁOWY								
1. Na polecenie wskazuje przedmioty na obrazkach								
2. Wskazuje palcem co chce								
3. Znajduje ukryte przedmioty (np. pod pokrywką)								
4.								
5.								

SAMOOBSŁUGA								
1. Samodzielnie pije z kubka								
2. Je samo ciasteczko, kawałek jabłka, kromkę chleba								
3. Samodzielnie je łyżeczką								
4. Samodzielnie wkłada skarpetkę lub buta								
5.								
6.								
SPRAWNOŚĆ MANUALNA								
1. Przewraca kartkę i ogląda książeczkę								
2. Wkłada i wyjmuję małe przedmioty z większych								
3. Chwyta małe przedmioty								

opuszkami zgiętego palca wskazującego i przeciwstawnego kciuka								
4. Podejmuje próby rysowania (bazgrania) kropek i kresek								
5. Zdejmuje i nakłada kółka (piramidka)								
6. Gniecie i rozwija papier								
7.								
8.								
MOWA								
1. Wymawia ze zrozumieniem pierwsze słowa dwusylabowe								
2. Naśladuje dźwięki								

3. Rozumie kilka prostych poleceń (daj, chodź...)								
4. Wymawia 2/3 słowa sensowne (np. ciocia daj)								
5. Nuci piosenki								
6.								
7.								
ROZWÓJ SPOŁECZNO - EMOCJONALNY								
1. Reaguje niepokojem na nieznane osoby i miejsca								
2. Okazuje przywiązanie jednej opiekunce								
3. Rozumie niektóre imiona osób, nazwy przedmiotów i czynności								

4. inicjuje interakcje z wieloma osobami z otoczenia								
5.								
6.								

UWAGI	Obserwacja I	Obserwacja II

--	--	--

INTERPRETACJA WYNIKÓW OBSERWACJI

- ' Po przeprowadzeniu pierwszego pomiaru obserwacji opiekun ustala kierunek pracy z dzieckiem w czasie roku szkolnego.
- ' Drugi pomiar obserwacji służy weryfikacji skuteczności pracy opiekuna z dzieckiem.

Stan rozwoju można określić zliczając wyniki z poszczególnych poziomów (tabela czytana w pionie)

- ' Większość wyników uzyskanych z danego poziomu sugeruje ten właśnie poziom rozwoju dziecka (działanie pedagogiczne polegać mają wówczas na dążeniu do podniesienia tego poziomu na wyższy).
- ' Nierównomierne rozłożenie wyników z poszczególnych poziomów świadczy o dysharmonii rozwojowej.

Dynamikę rozwoju określa się poprzez porównanie wyników z kolejnych pomiarów (tabela czytana w poziomie).

Pozwala to na dostrzeżenie:

- ' postępu rozwoju danej cechy (jeśli wyniki zmieniają się z niższego na wyższy poziom),

- ' stagnacji rozwoju danej cechy (jeżeli wyniki utrzymują się na tym samym poziomie),
- ' regresu w rozwoju danej cechy (jeśli wyniki zmieniają się z wyższego na niższy)

Stwierdzenie regresu kwalifikuje dziecko do konsultacji ze specjalistami (lekarzem, psychologiem, logopedą)

Pamiętajmy, że dziecko jest w toku dynamicznego rozwoju, dlatego należy unikać kategoriycznych stwierdzeń w jego ocenie. Wyniki obserwacji mają charakter orientacyjny i służą głównie ukierunkowaniu działalności pedagogicznej opiekuna i rodziców na wspomaganie dziecka w procesie nabywania doświadczeń.

.....
Podpis opiekunki

ARKUSZ OBSERWACJI CECH ROZWOJOWYCH DZIECKA
2 – letniego (19 – 24 miesięcy)

Imię i nazwisko dziecka:

Data urodzenia:

Daty kolejnych obserwacji:

' obserwacja I:

' obserwacja II:

' obserwacja III:

Prowadzący obserwację:

Obserwowana cecha	Obserwacja I				Obserwacja II				Obserwacja III			
	Wysoki poziom rozwoju cechy	Przeciętny poziom rozwoju cechy	Niski poziom rozwoju cechy	Brak danej cechy	Wysoki poziom rozwoju cechy	Przeciętny poziom rozwoju cechy	Niski poziom rozwoju cechy	Brak danej cechy	Wysoki poziom rozwoju cechy	Przeciętny poziom rozwoju cechy	Niski poziom rozwoju cechy	Brak danej cechy
ROZWÓJ FIZYCZNY												
1. Sprawnie chodzi i biega												
2. Potrafi kopać piłkę nie przewracając się												

3. Wchodzi po schodach samo trzymając się poręczy												
4. Podskakuje w miejscu												
5. Stawia kilka kroków na palcach bez zatrzymywania												
6.												
7.												
ROZWÓJ UMYSŁOWY												
1. Klasyfikuje klocki według kształtu												
2. Umieszcza 3 elementy w układance												
3. Układa figury w konturach												

4. Dobiera części obrazka do całości												
5. Dobiera identyczne obrazki												
6.												
7.												
SAMOOBSŁUGA												
1. Próbuje samodzielnie się rozebrać i ubrać												
2. Sprawnie posługuje się łyżką i kubkiem												
3. Myje samo ręce pod nadzorem opiekunki												
4. Próby zgłaszania i kontroli												

potrzeb fizjologicznych												
5.												
6.												
SPRAWNOŚĆ MANUALNA												
1. Układa wieżę z sześciu klocków												
2. Odkręca pokrywkę												
3. Trzyma ołówek lub kredkę w palcach (nie w garści)												
4. Naśladuje rysowanie kropek i pojedynczych kresek, spirale												
5. Buduje mostek z trzech klocków												

6.												
7.												
MOWA												
1. Łączy w wypowiedziach dwa słowa												
2. Odmawia werbalnie wykonania polecenia												
3. Nazywa niektóre przedmioty												
4. Śpiewa piosenki												
5.												
6.												

ROZWÓJ SPOŁECZNO - EMOCJONALNY

1. Uczy się samokontroli												
2. Rzadko wybucha gniewem												
3. Przejawia silne uczucia do bliskich mu ludzi												
4. Chętnie bawi się obok rówieśników												
5. Spełnia polecenia												
6. podejmuje zabawy tematyczne												
7. Prowadzi zabawy naśladowcze (wozi misia, układa lalkę do snu)												
8.												

9.												
----	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

	Obserwacja I	Obserwacja II	Obserwacja III
UWAGI			

INTERPRETACJA WYNIKÓW OBSERWACJI

- ' Po przeprowadzeniu pierwszego pomiaru obserwacji opiekun ustala kierunek pracy z dzieckiem w czasie roku szkolnego.
- ' Drugi pomiar obserwacji służy weryfikacji skuteczności pracy opiekuna z dzieckiem.

Obserwacja dziecka dokonana w trzecim pomiarze ma służyć określeniu stanu rozwoju dziecka i jego dynamiki

Stan rozwoju można określić zliczając wyniki z poszczególnych poziomów (tabela czytana w pionie)

- ' Większość wyników uzyskanych z danego poziomu sugeruje ten właśnie poziom rozwoju dziecka (działanie pedagogiczne polegać mają wówczas na dążeniu do podniesienia tego poziomu na wyższy).
- ' Nierównomierne rozłożenie wyników z poszczególnych poziomów świadczy o dysharmonii rozwojowej.

Dynamikę rozwoju określa się poprzez porównanie wyników z kolejnych pomiarów (tabela czytana w poziomie).

Pozwala to na dostrzeżenie:

- ' postępu rozwoju danej cechy (jeśli wyniki zmieniają się z niższego na wyższy poziom),
- ' stagnacji rozwoju danej cechy (jeżeli wyniki utrzymują się na tym samym poziomie),
- ' regresu w rozwoju danej cechy (jeśli wyniki zmieniają się z wyższego na niższy)

Stwierdzenie regresu kwalifikuje dziecko do konsultacji ze specjalistami (lekarzem, psychologiem, logopedą)

Pamiętajmy, że dziecko jest w toku dynamicznego rozwoju, dlatego należy unikać kategoriycznych stwierdzeń w jego ocenie. Wyniki obserwacji mają charakter orientacyjny i służą głównie ukierunkowaniu działalności pedagogicznej opiekuna i rodziców na wspomaganie dziecka w procesie nabywania doświadczeń.

.....
Podpis opiekunki

ARKUSZ OBSERWACJI CECH ROZWOJOWYCH DZIECKA
3 – letniego (25 – 36 miesięcy)

Imię i nazwisko dziecka:

Data urodzenia:

Daty kolejnych obserwacji:

➤ obserwacja I:

➤ obserwacja II:

➤ obserwacja III:

Prowadzący obserwację:

Obserwowana cecha	Obserwacja I				Obserwacja II				Obserwacja III			
	Wysoki poziom rozwoju cechy	Przeciętny poziom rozwoju cechy	Niski poziom rozwoju cechy	Brak danej cechy	Wysoki poziom rozwoju cechy	Przeciętny poziom rozwoju cechy	Niski poziom rozwoju cechy	Brak danej cechy	Wysoki poziom rozwoju cechy	Przeciętny poziom rozwoju cechy	Niski poziom rozwoju cechy	Brak danej cechy
ROZWÓJ FIZYCZNY												
1. Przyjmuje prawidłową pozycję w siadzie ze skrzyżowanymi nogami												

2. Wchodzi po schodach stawiając nogi na przemian												
3. Chętnie uczestniczy w zabawach ruchowych												
4. Sprawnie wykonuje proste ćwiczenia ruchowe (np. podskoki)												
5. Chętnie bawi się na świeżym powietrzu												
6. Rzuca, kopie i próbuje łapać piłkę												
7. Przeskakuje przez sznurek umieszczony na wysokości 5 cm od podłogi												
8. Prawidłowo koloruje												
9. Rytmicznie porusza się przy muzyce												
10. Jest odporne na zachorowania / przeziębienia												

11. Sygnalizuje złe samopoczucie												
12. Stoi kilka sekund na jednej nodze												
13.												
14.												
ROZWÓJ UMYSŁOWY												
1. Nazywa przedmioty z otoczenia oraz przedstawione na rysunku												
2. Z zainteresowaniem ogląda książeczki												
3. Słucha utworów literackich opowiadanych lub czytanych												
4. Odpowiada na pytania												
5. Zadaje pytania dotyczące												

wysłuchanego utworu literackiego, danej sytuacji												
6. Rozwiązuje proste zagadki												
7. Nazywa kolory												
8. Nazywa czynności												
9. Określa cechy przedmiotów (wielkość, kształt, smak, zapach)												
10. Nazywa charakterystyczne zjawiska atmosferyczne (np. opady deszczu, śniegu)												
11. Rozumie polecenia i pytania opiekunek												
12. Powtarza z pamięci krótkie teksty												
13. Segreguje przedmioty wg												

jednej cechy (kolor, wielkość)												
14. Pokazuje i nazywa części ciała												
15. Określa położenie przedmiotów względem siebie (przed, za, z boku)												
16. Poprawnie stosuje przyimki: na, pod, nad, za, obok, w												
17. Prawidłowo liczy przedmioty (przynajmniej w zakresie 3)												
18. Rysuje po śladzie												
19. Układa w całość obrazki pocięte na kilka części												
20. Podaje swoje imię i nazwisko												
21. Rozpoznaje dźwięki												

dochodzące z najbliższego otoczenia												
22. Śpiewa piosenki												
23.												
24.												
SAMOOBSŁUGA												
1. Samodzielnie myje ręce i twarz												
2. Sygnalizuje potrzeby fizjologiczne i samodzielnie korzysta z toalety												
3. Samodzielnie potrafi jeść łyżką i pić z kubka												
4. Samodzielnie wkłada i zdejmuje niektóre części garderoby												

5.												
6.												
SPRAWNOŚĆ MANUALNA												
1. Rysuje, po demonstracji krzyżyk i kółko												
2. Prawidłowo trzyma narzędzia do rysowania												
3. Buduje wieżę z 8 elementów												
4. Potrafi naklejać elementy, mieszcząc się w określonym konturze												
5. Nawleka duże koraliki na sznurek												
6. Próbuje ciąć nożyczkami												
7.												

8.												
MOWA												
1. Mówi zdaniami z trzech i więcej wyrazów												
2. Używa zdań złożonych												
3. Mówi dość gramatycznie												
4. Mówi o sobie zaczynając używać formy „ja”												
5.												
6.												
ROZWÓJ SPOŁECZNO - EMOCJONALNY												
1. Zgodnie bawi się z innymi dziećmi												
2. Potrafi panować nad złością												

3. Zna imiona kolegów i koleżanek z grupy												
4. Przestrzega umów przyjętych w grupie												
5. Podejmuje zabawy tematyczne z rówieśnikami												
6. Mówi o swoich potrzebach												
7. Próbuje nazwać swoje emocje												
8. Kończy rozpoczętą pracę (np. plastyczną)												
9. Sprząta zabawki												
10. Nie bierze cudzych rzeczy												
11. Stara się być samodzielne												
12. Jest pogodne i ma dobre samopoczucie												

13. Nawiązuje kontakt z opiekunkami												
14. Łatwo przystosowuje się do środowiska żłobka												
15. Zgłasza swoje potrzeby												
16. Nawiązuje kontakt z rówieśnikami												
17. Rozumie i wykonuje proste polecenia												
18. Używa form grzecznościowych												
19. Dzieli się przeżyciami domu rodzinnego												
20.												
21.												

	Obserwacja I	Obserwacja II	Obserwacja III
UWAGI			

INTERPRETACJA WYNIKÓW OBSERWACJI

- Po przeprowadzeniu pierwszego pomiaru obserwacji opiekun ustala kierunek pracy z dzieckiem w czasie roku szkolnego.
- Drugi pomiar obserwacji służy weryfikacji skuteczności pracy opiekuna z dzieckiem.

Obserwacja dziecka dokonana w trzecim pomiarze ma służyć określeniu stanu rozwoju dziecka i jego dynamiki

Stan rozwoju można określić zliczając wyniki z poszczególnych poziomów (tabela czytana w pionie)

- Większość wyników uzyskanych z danego poziomu sugeruje ten właśnie poziom rozwoju dziecka (działanie pedagogiczne polegać mają wówczas na dążeniu do podniesienia tego poziomu na wyższy).
- Nierównomierne rozłożenie wyników z poszczególnych poziomów świadczy o dysharmonii rozwojowej.

Dynamikę rozwoju określa się poprzez porównanie wyników z kolejnych pomiarów (tabela czytana w poziomie).

Pozwala to na dostrzeżenie:

- postępu rozwoju danej cechy (jeśli wyniki zmieniają się z niższego na wyższy poziom),
- stagnacji rozwoju danej cechy (jeżeli wyniki utrzymują się na tym samym poziomie),
- regresu w rozwoju danej cechy (jeśli wyniki zmieniają się z wyższego na niższy)

Stwierdzenie regresu kwalifikuje dziecko do konsultacji ze specjalistami (lekarzem, psychologiem, logopedą)

Pamiętajmy, że dziecko jest w toku dynamicznego rozwoju, dlatego należy unikać kategoriycznych stwierdzeń w jego ocenie. Wyniki obserwacji mają charakter orientacyjny i służą głównie ukierunkowaniu działalności pedagogicznej opiekuna i rodziców na wspomaganie dziecka w procesie nabywania doświadczeń.

.....

Podpis opiekunki

INDYWIDUALNY PROGRAM POBYTU DZIECI O SPECJALNYCH POTRZEBACH

1. Dane dziecka

Imię i nazwisko dziecka:

Data urodzenia:

Okres realizacji programu: od do

2. Informacje wstępne

Program opracowano na podstawie:

- a) Informacji uzyskanych od rodziców (ankieta, wywiad)
- b) Dokumentacji specjalistycznej dostarczonej przez rodziców
- c) Obserwacji dziecka w środowisku placówki

3. Charakterystyka specjalnych potrzeb dziecka

(Krótki opis indywidualnych potrzeb dziecka, jego mocnych stron oraz obszarów wymagających wsparcia)

.....
.....
.....
.....
.....

4. Cele programu

(Sformułowane w sposób konkretny, mierzalny, osiągalny i terminowy)

- 1)
- 2)
- 3)

5. Modyfikacje organizacyjne

(Dostosowania w zakresie przestrzeni, rozkładu dnia, dodatkowego personelu itp.)

- 1)
- 2)
- 3)

6. Plan wyjść na świeże powietrze

(Uwzględnienie specjalnych potrzeb dziecka podczas aktywności na zewnątrz)

- 1) Częstotliwość wyjść:
.....
- 2) Rekomendowany czas pobytu na powietrzu:
.....
- 3) Szczególne wskazania:
.....
- 4) Wymagane wyposażenie/akcesoria:
.....

7. Współpraca z rodzicami:

1) Wymiana informacji o postępach:

.....

2) Konsultacje dotyczące programu

.....

3) Wsparcie w kontynuacji działań w domu

.....

8. Harmonogram ewaluacji programu

Data ewaluacji:

Uczestnicy:

Wnioski i rekomendacje:

.....

.....

.....

9. Uwagi i dodatkowe informacje

.....

.....

.....

Opracowano dnia:

Podpisy:

Opiekunka:

PROTOKÓŁ POWYPADKOWY

1. Zespół powypadkowy w składzie:

- a)
(imię i nazwisko, stanowisko)
- b)
(imię i nazwisko, stanowisko)

dokonał w dniach ustaleń dotyczących okoliczności przyczyn wypadku,
jakiemu w dniu o godz.
uległ(a)..... dziecko
Z W
.....
(nazwa i adres placówki)

2. Rodzaj urazu i jego opis

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. Udzielona pomoc

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

4. Miejsce wypadku

.....
.....
.....
.....

.....

.....

.....

.....

.....

[illegible]

.....

[illegible]

I. Imię i Nazwisko i adres zamieszkania :

II. Imię i Nazwisko i adres zamieszkania:

III. Imię i Nazwisko i adres zamieszkania:

86

Podpisy pouczonych:

1.
...

2.
...

11. Wykaz załączników do protokołu, w tym ewentualnych zastrzeżeń, jeżeli złożono je na piśmie:

- 1)
- 2)
- 3)

11. Data podpisania protokołu:

.....

12. Podpisy członków zespołu:

- 1)
- 2)
- 3)

Podpis osoby nadzorującej oraz pieczęć placówki

.....

Potwierdzenie przez osoby uprawnione:

- 1. zaznajomienia się z protokołem i innymi materiałami postępowania powypadkowego
.....
.....
.....
.....
- 2. złożenia zastrzeżeń na piśmie:
.....
.....
.....
.....
- 3. otrzymania protokołu:
.....
.....
.....
.....

ANKIETA SATYSFAKCJI RODZICÓW W ZAKRESIE USŁUG ŚWIADCZONYCH PRZEZ DZIENNEGO OPIEKUNA

w Maciejowicach ul. Piramowicza 3

Zwracamy się z uprzejmą prośbą o uzupełnienie poniższej ankiety. Celem badania jest zgromadzenie informacji na temat satysfakcji rodziców w zakresie usług świadczonych przez dziennego opiekuna. Dzięki Państwa odpowiedziom będziemy mogli udoskonalić swoją pracę.

Instrukcje:

Prosimy o zaznaczenie odpowiednich odpowiedzi oraz podanie ewentualnych uwag w polach otwartych.

Ankieta jest anonimowa, a jej wyniki pomogą nam podnieść jakość świadczonych usług. Dziękujemy za udział!

Nr pytania	Treść pytania	Odpowiedzi
1.	Jak oceniają Państwo ogólną jakość opieki świadczonej przez dziennego opiekuna?	☐ Bardzo dobrze ☐ Dobrze ☐ Przeciętnie ☐ Źle ☐ Bardzo źle Proszę podać powody niezadowolenia:
2.	Czy czują się Państwo dobrze poinformowani o rozwoju dziecka?	☐ Zdecydowanie tak ☐ Raczej tak ☐ Raczej nie ☐ Zdecydowanie nie
3.	Jak oceniają Państwo wyposażenie i bezpieczeństwo w punkcie opieki dziennej?	☐ Bardzo dobrze ☐ Dobrze ☐ Przeciętnie ☐ Źle ☐ Bardzo źle
4.	Czy Państwa dziecko chętnie chodzi do punktu opieki dziennej?	☐ Zdecydowanie tak ☐ Raczej tak ☐ Raczej nie ☐ Zdecydowanie nie

5.	Jak oceniają Państwo jakość prowadzonych zajęć (np. plastycznych, ruchowych, muzycznych)?	☐ Bardzo dobrze ☐ Dobrze ☐ Przeciętnie ☐ Źle ☐ Bardzo źle
6.	Jak oceniają Państwo kontakt i współpracę z dziennym opiekunem?	☐ Bardzo dobrze ☐ Dobrze ☐ Przeciętnie ☐ Źle ☐ Bardzo źle
7.	Czy są Państwo zadowoleni z godzin sprawowania opieki przez dziennego opiekuna?	☐ Zdecydowanie tak ☐ Raczej tak ☐ Raczej nie ☐ Zdecydowanie nie
8.	Czy są Państwo zadowoleni z różnorodności serwowanych posiłków?	☐ Zdecydowanie tak ☐ Raczej tak ☐ Raczej nie ☐ Zdecydowanie nie
9.	Czy w czasie pobytu dziecka u dziennego opiekuna zauważyli Państwo postępy w jego rozwoju w takich obszarach jak:	☐ sprawność motoryczna ☐ umiejętności językowe ☐ umiejętności samoobsługi ☐ kompetencji poznawczych i sensorycznych ☐ koncentracja i uwaga ☐ kreatywność ☐ kontakty z rówieśnikami i otoczeniem
10.	Jak często udzielane są Państwu przez dziennego opiekuna informacje dotyczące funkcjonowania i postępów dziecka?	☐ codziennie ☐ kilka razy w tygodniu ☐ raz w tygodniu ☐ kilka razy w miesiącu ☐ raz w miesiącu ☐ rzadziej niż raz w miesiącu ☐ raz na pół roku ☐ raz do roku
11.	Czy zadowala Państwa częstotliwość przekazywania informacji na temat dziecka?	☐ bardzo zadowala ☐ raczej zadowala ☐ raczej nie zadowala ☐ zdecydowanie nie zadowala
12.	Która forma kontaktu dostarcza Państwu najpełniejszej wiedzy o funkcjonowaniu dziecka u dziennego opiekuna? (można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź)	☐ konsultacje indywidualne ☐ informacje umieszczane na tablicy ogłoszeń ☐ informacje przekazywane ustnie przez opiekunów ☐ prezentowanie prac plastycznych dzieci, ☐ informacje przekazywane za pomocą komunikatora internetowego ☐ kontakt telefoniczny ☐ inny-jaki?
13.	Czy i w jaki sposób mogliby Państwo zaangażować się we współpracę z dziennym opiekunem	Bardzo proszę podać swoje propozycje:

	wykorzystując swoje zainteresowania, umiejętności, zawód itp.?	
14.	W jakim stopniu mogą Państwo liczyć na pomoc opiekuna w sytuacji zaobserwowania trudności rozwojowych/wychowawczych u dziecka?	☐ w dużym stopniu ☐ w niewielkim stopniu ☐ wcale nie możemy liczyć na pomoc
15.	Co chcieliby Państwo poprawić w świadczonych przez dziennego opiekuna usługach?	Bardzo proszę podać swoje propozycje:
16.	Jakie Państwa zdaniem atuty posiada forma opieki sprawowana przez dziennego opiekuna?	Bardzo proszę wyrazić swoją opinię:
17.	Co nowego mógłby wprowadzić do swojej pracy dzienny opiekun?	Bardzo proszę podać swoje propozycje: